

HANDBOEK SELECTIECRITERIA versie 14 oktober 2016

Te hanteren selectiecriteria, weging van de criteria en te behalen minimum score bij het selecteren van onder verantwoordelijkheid van provincies vallende POP3 projecten

0. Leeswijzer

Voor de selectie van POP3 projecten wordt gewerkt met een tendersystematiek volgens art 49 van 1305/2013 (muv Agromilieu- en Klimaatmaatregelen, Risicomanagement en LEADER). Dit handboek geeft, in combinatie met het bijbehorende addendum, de werkwijze voor het toepassen van selectiecriteria, scores, wegingsfactoren en de minimumdrempels bij het selecteren van POP3 projecten weer.

In het addendum wordt per maatregel nader uitgewerkt hoe de selectiecriteria door de (gedelegeerde) beheersautoriteit worden gehanteerd in de openstellingsbesluiten. Dit Handboek met addendum is een groeidocument. In de loop van de programmaperiode kunnen, na overleg met het Comité van Toezicht POP NL, aanvullingen of aanpassingen op dit handboek of bijbehorende addendum worden doorgevoerd.

I. Inleiding

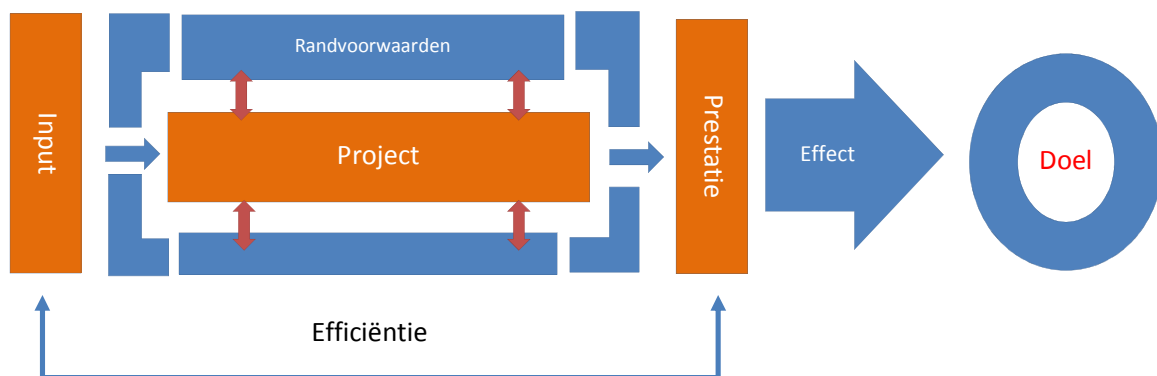
Voor de selectie van POP3 projecten wordt gewerkt met een tendersystematiek volgens art 49 van 1305/2013 (muv Agromilieu- en Klimaatmaatregelen, Risicomanagement en LEADER).

Alle in de openstellingsperiode ingediende projecten worden gerangschikt aan de hand van tevoren bekend gemaakte selectiecriteria en de tevoren bekend gemaakte weging van die criteria. De best scorende projecten worden gefinancierd.

Hierbij geldt dat alle te financieren projectvoorstellen de van tevoren bekend gemaakte minimale puntenscore moeten behalen.

Een openstelling is altijd gericht op een bepaald DOEL / thema (bijvoorbeeld: 'openstelling waterkwaliteit' of 'openstelling verbetering verkavelingsstructuur'). Alleen projecten die aantoonbaar aan het desbetreffende doel bijdragen, kunnen voor subsidie in aanmerking komen.

De selectiecriteria om te komen tot selectie van de beste projecten zijn op het volgende model gebaseerd:

Als input worden bijvoorbeeld gezien: geld, (gekwalificeerd) personeel, (onderzoeks)populatie, doelgroep, geografische ligging, materiaal.

Bij randvoorwaarden moet gedacht worden aan het beschikbaar zijn van de benodigde juridische vergunningen, in hoeverre een project onderdeel is van een integrale ontwikkeling en in hoeverre het project draagvlak heeft.

Bij prestatie-eenheden moet worden gedacht aan kritische prestatie indicatoren (KPI's) die zijn gerelateerd aan de doelstellingen in het POP.

De doelen waaraan wordt bijgedragen zijn vastgelegd in het Programmadocument POP3 en geformuleerd op basis van de SWOT en de behoeften-analyse. Bij een openstelling wordt er een 'vertaalslag' gemaakt van de doelen opgenomen in het programmadocument POP3 naar de tenders. Daarbij kunnen, met het oog op de beleidsmatige doelstellingen van de provincies en de regionale context, keuzes worden gemaakt uit de doelen opgenomen in het POP. Daarmee kunnen provincies gericht aansluiten op de regionale context om het effect van het Nederlandse POP3-programma te verhogen. Om tot de selectie van de beste projecten te kunnen komen, worden selectiecriteria bepaald. De mate waarin wordt bijgedragen aan een beleidsdoel wordt via zogenaamde kritische prestatie indicatoren (KPI's) geoperationaliseerd.

Bij het vaststellen van de selectiecriteria is het van groot belang dat een concrete actie op moment van aanvraag kan worden getoetst op het criterium. Indien de toetsing pas bij vaststelling kan plaatsvinden (als de prestatie is geleverd), kan achteraf blijken dat de score van een project op het

betreffende criterium feitelijk laag is, waardoor het project achteraf gezien niet voor financiering in aanmerking had moeten komen. Dat is een onwenselijke situatie.

De selectiecriteria genoemd in dit document zijn er op gericht de ingediende projectvoorstellen te **kunnen** rangschikken en vervolgens de best scorende projecten te financieren. In het addendum dat bij dit handboek hoort, zijn per maatregel varianten voor de selectiecriteria opgenomen. Sommige varianten hebben een grotere mate van verifieerbaarheid en/of controleerbaarheid dan andere varianten. Sommige varianten gaan meer uit van 'aannemelijkheidchecks'. Indien mogelijk, dan zal de voorkeur worden gegeven aan gebruik van criteria waarbij geen sprake is van een 'aannemelijkheidscheck'.

II. Selectiecriteria en scores

Welke selectiecriteria voor de selectie van concrete projecten gebruikt worden is afhankelijk van de maatregel die opengesteld wordt. Selectiecriteria moeten in de Nederlandse situatie worden toegepast op de niet grondgebonden maatregelen, waarbij openstellingen plaats zullen vinden met selectie van projecten door middel van een tenderprocedure. In Nederland betreft dit 3 maatregelen:

M01 Kennisoverdracht en voorlichtingsacties (artikel 14)

M04 Investerings in materiële activa (artikel 17)

M16 Samenwerking (artikel 35)

Bij iedere openstelling moet zodanig geselecteerd worden dat zeker is dat de beste projecten gefinancierd gaan worden. Wat 'de beste projecten' zijn, wordt bepaald door de selectiecriteria die daarvoor gehanteerd worden. Sommige selectiecriteria zullen daarbij vrijwel altijd van toepassing zijn (bijvoorbeeld: 'mate van effectiviteit van de activiteit x¹', 'kosteneffectiviteit' en 'kans op succes'²), toepassing van andere criteria is afhankelijk van de soort maatregel. Zo zal bij 'samenwerking' de mate van innovativiteit een selectie criterium zijn, evenals 'de mate van kennisverspreiding'.

Het is wenselijk te komen tot zo veel mogelijk uniformiteit in de openstellingen. Beperking van het aantal te hanteren selectiecriteria en zoveel mogelijk uniformiteit in die criteria en weging daarvan, draagt tot die uniformiteit bij. Er wordt daarom voorgesteld bij iedere openstelling

- maximaal vijf selectiecriteria te hanteren
- per criterium een puntenschaal te hanteren van 1 (matig), 2 (gemiddeld), 3 (goed) of 4 (zeer goed)
- de minimaal te behalen score te bepalen op 55% (minimale score dient altijd 55% of hoger te zijn).

De bij openstellingen te hanteren selectiecriteria zijn:

- mate van effectiviteit van activiteit 'x' (waarbij de beleidsdoelstelling past in het POP). Het gaat hierbij dus om de bijdrage die het project levert aan de doelstelling(en) van de maatregel los van de kosten. In de eerste tabel is aangegeven hoe de weging van dit selectie criterium wordt vorm gegeven.
- Kosten effectiviteit: de beste POP3 projecten zijn zo (kosten) efficiënt mogelijk: dragen het meest bij aan de doelstellingen van het POP gegeven de gebruikte inputs (zie model). Onder kosteneffectiviteit kan bijvoorbeeld worden verstaan 'de verhouding van de gevraagde bijdrage in relatie tot de opbrengst / de bijdrage die aan het behalen van de doelstelling van de openstelling geleverd wordt'. Wat dit precies is / hoe dit gemeten kan worden, is afhankelijk van de openstelling. In het addendum bij dit handboek wordt dit per maatregel nader ingevuld. Indien nodig zal in de toelichting bij een openstelling of in een bij een openstelling op te stellen handreiking een en ander nader geconcretiseerd worden. (zie ook de tweede tabel hieronder)
- Kans op succes/haalbaarheid: kans dat het project succesvol uitgevoerd kan worden en/of succesvol zal zijn in het 'verder gaan' (hetgeen overigens –bij innovatieve projecten – iets anders is dan dat de innovatie daadwerkelijk ontwikkeld wordt!). Ook hier geldt: dit criterium kan meervoudig uitgelegd worden. In het addendum wordt dit per maatregel nader ingevuld. De wijze waarop het wordt toegepast zal afhankelijk zijn van de openstelling en zal worden

---

¹ Met uitzondering van investeringen in Niet Productief Water: in het RDC is aangegeven dat het toepassen van het selectie criterium geografische ligging in 'probleemgebied' afdoende kan zijn.

² Zie voetnoot 1

geconcretiseerd in de toelichting bij een openstelling en/of een handreiking bij een openstelling. (zie het derde tabel hieronder)

Het selectiecriteria **mate van effectiviteit van activiteit 'x'** kan op de volgende wijze geconcretiseerd worden:

Punten	Kwalificatie	Uitleg
1	Onvoldoende	De mate van score op de KPI's is matig/niet uitgewerkt, het projectplan beperkt zich tot het formuleren van projectresultaten
2	Gemiddeld	De mate van score op de KPI's is uitgewerkt en onderbouwd en dragen tot een gemiddelde score voor het betreffende beleidsdoel (voorbeeld: 40 deelnemers aan opleiding)
3	Goed	De mate van score op de KPI's is goed uitgewerkt en onderbouwd en dragen bij tot een score van tussen de <bepaalde norm> en <bepaalde norm> voor het betreffende beleidsdoel (voorbeeld: tussen de 40 en 60 deelnemers aan opleiding) en draagt bij tot een score tussen de "bepaalde normen" en "bepaalde norm"
4	Zeer Goed	De mate van score op de KPI's is zeer goed uitgewerkt en onderbouwd en dragen bij tot een score van meer dan <bepaalde norm> voor het betreffende beleidsdoel (voorbeeld: meer dan 60 deelnemers aan opleiding)

Het selectiecriteria **kosten effectiviteit** kan op de volgende wijze geconcretiseerd worden:

Punten	Kwalificatie	Uitleg
1	Onvoldoende	Input is hoog te opzichte van opbrengst
2	Gemiddeld	Input staat in verhouding met prestatie
3	Goed	De prestatie is helder uitgewerkt, de input is voldoende uitgewerkt: input ten opzichte van prestatie is laag
4	Zeer Goed	De prestatie is helder uitgewerkt, de input is goed uitgewerkt: Input ten opzichte van prestatie is buitengewoon goed

Het selectiecriteria haalbaarheid kan op de volgende wijze geconcretiseerd worden:

Punten	Kwalificatie	Uitleg
1	Onvoldoende	Relevante randvoorwaarden zijn niet in beeld gebracht
2	Gemiddeld	Aantal randvoorwaarden zijn wel in beeld gebracht maar niet vertaald naar uitgewerkte beheermaatregelen
3	Goed	Een aantal randvoorwaarden is in beeld gebracht en vertaald naar uitgewerkte beheermaatregelen met voldoende kwaliteit
4	Zeer Goed	Alle randvoorwaarden voor het slagen van het project zijn duidelijk omschreven en vertaald naar uitgewerkte en te controleren beheermaatregelen met hoge kwaliteit

Sturing op doelen door provincies

Nederland heeft een plattelandsontwikkelingsprogramma dat wordt uitgevoerd door het Rijk en 12 provincies. Belangrijk is dat de selectiecriteria moeten passen in de interventielogica van het POP én voldoende flexibiliteit geven om provinciale doelen te kunnen behalen. Dit wordt geborgd door de volgende aanpak:

- Keuze uit selectiecriteria per maatregel: provincies kunnen onderbouwd kiezen op welke wijze de selectiecriteria die opgenomen zijn in het addendum worden toegepast;
- Keuze uit de wegingsfactoren per selectie criterium zoals opgenomen het addendum.
- Bepaling van de minimale score die behaald moet worden (55% of hoger).

Indien provinciaal beleid van invloed is op een selectie criterium, zal zoveel mogelijk verwezen worden naar soort beleidsdocument (bijvoorbeeld stroomgebiedsbeheersplan) dat bij het criterium van toepassing is. In het openstellingsbesluit wordt concreet benoemd welke provinciale doelstellingen en onderliggende beleidsstukken relevant zijn, zodat dit voor aanvragers transparant is.

III. Weging selectiecriteria en minimaal te behalen score per (sub)maatregel

Het is wenselijk te komen tot zo veel mogelijk uniformiteit in de openstellingen. Er wordt daarom bij iedere openstelling

- per criterium een puntenschaal gehanteerd van 1 (matig), 2 (gemiddeld), 3 (goed) of 4 (zeer goed), behalve bij de maatregel niet productieve investeringen en kwaliteitssystemen.
- De minimaal te behalen score om voor subsidie in aanmerking te kunnen komen bedraagt **55 tot** (in theorie) **100%** van de score die behaald kan worden als op alle criteria maximale scores behaald zouden worden. Een minimaal te behalen score van 55% of hoger, betekent dat er altijd op een meerderheid van de criteria gemiddeld tot goed gescoord moet zijn.

Welke selectiecriteria gehanteerd worden en welke weging een selectie criterium krijgt, is afhankelijk van de maatregel waar de openstelling betrekking op heeft. Per maatregel is aangegeven welke selectiecriteria de provincie hanteert bij de openstelling.

M01 Kennisoverdracht en voorlichtingsacties (artikel 14)

Binnen deze maatregel is het met name van belang dat de projecten kostenefficiënt zijn, de kennis door gekwalificeerden wordt verstrekt en praktisch toepasbare kennis overgedragen wordt ('succesgarantie'). Het (voor een bepaalde doelgroep) innovatieve karakter van de over te dragen kennis is een criterium van minder belang en is daarom een optioneel criterium. Waarover precies kennis overgedragen wordt (en aan wie) is afhankelijk van de beleidsdoelstelling die met de openstelling wordt nagestreefd.

	<i>Selectie criterium</i>	<i>Weging</i>	<i>Te behalen punten</i>	<i>Te behalen minimumscore</i>
1	Kosteneffectiviteit	2	1 - 4	Minimaal 55%
2	Kans op succes	2 of 3	1 - 4	
3	Mate van effectiviteit van de activiteit	2 of 3	1-4	
4	Optioneel: Mate van innovativiteit	1	1 - 4	

M04 Investerings in materiële activa (artikel 17)

Deze maatregel bestaat uit verschillende submaatregelen, waarvoor separate openstellingen worden gedaan. Per submaatregel kunnen de selectiecriteria en weging daarvan anders zijn.

1. Fysieke investeringen voor innovatie en modernisering van agrarische ondernemingen (4.1.1)

Het gaat hierbij om het subsidiëren van investeringen die nodig zijn voor het ontwikkelen, beproeven of demonstreren van innovaties of om een bredere uitrol van innovaties binnen de agrarische sector te bevorderen.

Kosteneffectiviteit is hierbij een belangrijk selectie criterium, maar de mate waarin de investering bijdraagt aan innovatie of modernisering van de landbouwsector eveneens. Daarnaast is de 'kans op succes' een criterium van wat minder belang. De mate waarin een project aan het behalen van de met de openstelling nagestreefde beleidsdoelstelling bijdraagt, is een selectie criterium dat bij deze openstellingen als iets minder zwaarwegend kan worden gezien.

Indien wordt gewerkt met een investeringslijst bij de openstellingen is de score op deze criteria vastgelegd per investering(scategorie). De drempelwaarde van het criterium bepaald of een investeringscategorie wordt opgenomen op de investeringslijst.

	<i>Selectie criterium</i>	<i>Weging</i>	<i>Te behalen</i>	<i>Te behalen</i>
--	---------------------------	---------------	-------------------	-------------------

			<i>punten</i>	<i>minimumscore</i>
1	Kosteneffectiviteit	2 of 3	1 - 4	55% van het maximaal te behalen punten
2	Kans op succes	1 of 1	1 - 4	
3	Mate van effectiviteit van de activiteit	2 of 3	1 - 4	
4	Mate van innovativiteit	1 of 2	1 - 4	

2. Fysieke investeringen in verduurzaming van agrarische ondernemingen van jonge landbouwers(4.1.2)

Bij deze maatregel wordt er gewerkt met een lijst van investeringen waarvoor een subsidie kan worden verkregen. Investeringscategorien vermeld op die lijst ZIJN kosten efficiënt én zijn gekozen met het oog op duurzaamheidsdoelstellingen. Per investeringscategorie is de score aangegeven op de beleidsdoelstelling(en). Belangrijk selectiecriteria is derhalve de vraag of de subsidie wordt gevraagd voor een investering die vermeld staat op de betreffende lijst. De drempelwaarde van het criterium bepaald of een investeringscategorie wordt opgenomen op de investeringslijst.

3. Investeringscategorien in infrastructuur voor de ontwikkeling, modernisering of aanpassing van landbouwbedrijven (4.3)

Deze maatregel is gericht op verbetering van de verkavelingsstructuur van landbouwbedrijven en de verplaatsing van landbouwondernemingen gericht op verbetering van de landbouwinfrastructuur.

Kosteneffectiviteit is hierbij een belangrijk selectiecriteria, naast de kans op succes (vanwege integrale karakter van een project, aantal deelnemers en kwaliteit van het projectplan). Maar bij deze maatregel is ook van belang dat de infrastructuraanpassing indirect ook van invloed kan zijn op doelstellingen als milieu, water, natuur, leefbaarheid of verkeersveiligheid. De mate waarin aan deze secundaire doelstellingen wordt bijgedragen is bij deze maatregel ook een selectiecriteria.

	Selectiecriteria	Weging	Te behalen punten	Te behalen minimumscore
1	Kosteneffectiviteit	3	1 - 4	55% van het maximaal te behalen punten
2	Kans op succes	2	1 - 4	
3	Mate van effectiviteit van de activiteit	2 - 3	1 -4	
4.	Urgentie	1 of 2	1-4	

4. Niet productieve investeringen voor biodiversiteit, natuur, landschap en hydrologische maatregelen PAS (4.4.1)

Subsidie kan worden verleend voor aan de landbouw gerelateerde niet productieve investeringen gericht op hydrologische maatregelen of herstel- of inrichtingsmaatregelen voor natuur, landschap of biodiversiteit.

Voor niet productie investeringen is in het Plattelandsontwikkelingscomité van 25 mei 2016 door de Europese Commissie geadviseerd om te werken met het geografisch selectiecriteria als enig criterium. Het is namelijk aannemelijk dat indien een gebied problemen kent dat elke activiteit die in het maatregelgebied past zal bijdragen aan het oplossen van het probleem. In deze notitie valt dit criterium onder het criterium: mate van effectiviteit van beleid, maar kent een score van 0 of 4. Voor deze maatregel is het niet noodzakelijk een minimumdrempel op te nemen.

De maatregel zal uitsluitend worden opengesteld ten behoeve van het behalen van doelstellingen afkomstig uit de Kaderrichtlijn Water, de Wet ruimtelijke ordening, de Waterwet, de natuurbeschermingswet of andere, nader in een openstellingsbesluit te concretiseren, plannen. Belangrijkste selectie criterium is of de locatie van de activiteit effect kan hebben op het aangewezen gebied in het regionaal plan.

Daarnaast kunnen selectiecriteria worden toegepast als de mate waarin het project bijdraagt aan de beleidsdoelstelling en de kosteneffectiviteit van de maatregelen waarvoor subsidie wordt verstrekt. Daarnaast is 'de kans op succes', met name bepaald door de kwaliteit van het projectplan en de mate waarin het onderhoud van de te realiseren inrichtingsmaatregelen gegarandeerd is, een criterium. De mate waarin een project aan het behalen van de met de openstelling nagestreefde beleidsdoelstelling bijdraagt, is bij deze openstellingen een relatief zwaarwegend criterium.

	Selectie criterium	Weging	Te behalen punten	Te behalen minimumscore
1	Kosteneffectiviteit	2 of 3	1 - 4	55% van het maximaal te behalen punten
2	Mate van effectiviteit van de activiteit	2 of 3	1 - 4	
3	Kans op succes	1	1 - 4	
4.	Urgentie	1 of 2	1-4	

5. Niet productieve investeringen WATER (4.4.2)

Subsidie kan worden verleend voor aan de landbouw gerelateerde niet productieve investeringen gericht op (her)inrichting, transformatie of beheer van het watersysteem.

Voor niet productie investeringen is in het Plattelandsontwikkelingscomité van 25 mei 2016 door de Europese Commissie geadviseerd om te werken met het geografisch selectie criterium als enig criterium. Het is namelijk aannemelijk dat indien een gebied problemen kent dat elke activiteit die in het maatregelfiche past zal bijdragen aan het oplossen van het probleem. In deze notitie valt dit criterium onder het criterium: mate van effectiviteit van beleid, maar kent een score van 0 of 4. Voor deze maatregel is het niet noodzakelijk een minimumdrempel op te nemen.

De maatregel zal altijd worden opengesteld ten behoeve van het behalen van doelstellingen afkomstig uit de Kaderrichtlijn Water, de Wet ruimtelijke ordening, de Waterwet, de natuurbeschermingswet of andere, nader in een openstellingsbesluit te concretiseren, wateronderdelen van plannen. Belangrijkste selectie criterium in deze is de kosteneffectiviteit van de maatregelen waarvoor subsidie wordt verstrekt. Daarnaast is 'kans op succes', met name bepaald door de kwaliteit van het projectplan, de samenhang met andere maatregelen en de mate waarin het onderhoud van de te realiseren inrichtingsmaatregelen gegarandeerd is, een criterium. De maatregel zal in het algemeen opengesteld worden voor bepaalde gebieden. De ligging binnen dat gebied kan echter ook van belang zijn voor het bereiken van de nagestreefde doelstelling en de geografische locatie van de investering is in dit geval dan ook een selectie criterium (als specifieke invulling van de mate waarin aan de beleidsdoelstelling wordt bijgedragen).

	Selectie criterium	Weging	Te behalen punten	Te behalen minimumscore
1	Kosteneffectiviteit	2 of 3	1 - 4	55% van het maximaal te behalen punten
2	Mate van effectiviteit van de activiteit	2 of 3	1 - 4	
3.	Kans op succes	1 of 2		
4.	Urgentie	2 of 1	1 - 4	

M16 Samenwerking (artikel 35)

In het kader van deze maatregel kan subsidie worden verstrekt voor de oprichting van een projectmatig samenwerkingsverband, het formuleren van een projectplan of het uitvoeren van een innovatieproject.

Voor samenwerkingsprojecten zijn de belangrijkste selectiecriteria de kosteneffectiviteit en de slagingskans van het project (in dit geval bepaald door de wijze waarop het project is ingericht, de mate waarin het praktijk en onderzoek verbind, de rol van de partners in het verband en de mate waarin de activiteit aansluit bij bestaande onderzoeksprogramma's). Maar ook de mate van innovativiteit speelt een belangrijke rol. De mate waarin een project aan het behalen van de met de openstelling nagestreefde beleidsdoelstelling bijdraagt, is een selectie criterium dat bij deze openstellingen relatief zwaarwegend is.

	Selectie criterium	Weging	Te behalen punten	Te behalen minimumscore
1	Kosteneffectiviteit	2 - 3	1 - 4	55% van het maximaal te behalen punten
2	Kans op succes	2 - 3	1 - 4	
3	Mate van effectiviteit van de activiteit	2	1 - 4	
4	Mate van innovativiteit	2 - 3	1 - 4	

IV. Werkwijze in geval van gelijk scorende projecten en onvoldoende budget

Het is mogelijk dat bij het toepassen van de selectiecriteria of een geografische selectie projecten uiteindelijk eenzelfde score behalen. Indien de score boven de gestelde minimumdrempel ligt, kunnen die projecten allemaal gefinancierd worden. Een probleem ontstaat als niet alle projecten met dezelfde score gefinancierd kunnen worden door een tekortschietend budget. Er zal dan binnen de groep met een gelijke score een verdere selectie plaats moeten vinden.

Tenzij in een openstellingsbesluit anders is bepaald (zie hieronder), zal deze selectie als volgt plaatsvinden:

- In een openstellingsbesluit wordt aangegeven welke weging ieder selectie criterium heeft (1 tot 4). Hoe hoger de wegingsfactor, hoe belangrijker de factor wordt gevonden. Bij gelijk eindigen van projecten, worden de scores van betreffende projecten op het hoogst gewaardeerde criterium (of bij meerdere criteria met dezelfde hoge wegingsfactor: de criteria) gezien. De best scorende projecten op het betreffende criterium (of criteria) worden gehonoreerd.
- Mochten er dan nog altijd projecten gelijk scoren en het budget ontoereikend zijn, dan wordt gekeken naar de score op het criterium (of de criteria) die de op één na hoogste wegingsfactor van de openstelling hebben.
- Mocht er dan nog geen onderscheid te maken zijn, dan wordt tussen de betreffende projecten geloot.

In een openstellingsbesluit kan worden bepaald dat bij gelijk scoren van projecten en in geval van ontoereikend budget, een nadere selectie van de projecten plaats zal vinden aan de hand van de score op één of meer in het openstellingsbesluit bekend gemaakte criteria. In dit geval kan het dus bijvoorbeeld voorkomen dat criteria met een gelijke wegingsfactor in het kader van de nadere selectie NIET samengenomen worden.

Addendum Handboek selectie POP3 projecten

Algemeen

Door de toepassing van het Handboek selectiecriteria en de addenda daarbij, worden in Nederland uniforme selectiecriteria gehanteerd.

De maatregelen die in Nederland van toepassing zijn, bieden binnen de maatregel verschillende mogelijkheden. Hierdoor kunnen er verschillende soorten projecten onder een maatregel gefinancierd worden. Daardoor is het niet mogelijk om vooraf, in dit addendum, generiek te bepalen aan welke vereisten een project moet voldoen om een score 'voldoende', 'goed' of 'zeer goed' te verkrijgen.

In (de toelichting bij) een openstellingsbesluit zullen de selectiecriteria die in dit addendum zijn opgenomen en de scores die kunnen worden behaald worden toegelicht. Met de gegevens uit het openstellingsbesluit en de toelichting daarbij zal het voor de aanvrager mogelijk zijn zelf een inschatting te maken van de score die het project op de verschillende selectiecriteria zal kunnen behalen (educated guess).

M01 Kennisoverdracht en voorlichtingsacties (artikel 14)

In het Handboek is opgenomen

	<i>Selectie criterium</i>	<i>Weging</i>	<i>Te behalen punten</i>	<i>Te behalen minimumscore</i>
1	Kosteneffectiviteit	2	1 - 4	Minimaal 55%
2	Kans op succes	2 of 3	1 - 4	
3	Mate van effectiviteit van de activiteit	2 of 3	1 - 4	
4	Mate van innovativiteit	1	1 - 4	

De 'mate van innovativiteit' is bij deze maatregel een optioneel criterium, omdat dit criterium gelet op het soort openstellingen niet altijd een onderscheidend criterium is. In het openstellingsbesluit zal gemotiveerd worden aangegeven waarom het criterium al dan niet toegepast wordt.

Concrete invulling van de selectiecriteria

Bij deze maatregel kan een openstelling plaatsvinden gericht op kennisoverdracht in de vorm van workshops / trainingen, demonstratieprojecten, studiegroepen / onderlinge coaching of een combinatie van deze kennisoverdrachtsmethodieken. De weging van de in het handboek genoemde criteria én de concrete invulling van die criteria kan per type van kennisoverdracht verschillen. In onderstaande worden de verschillende vormen van kennisoverdracht waar relevant onderscheiden.

De INHOUD van de kennisoverdrachtsactie (*waarover* en aan welke doelgroep kennis wordt overgedragen) zal in een openstellingsbesluit geconcretiseerd worden. De activiteiten zullen betrekking hebben op de in het POP document vastgestelde thema's.

Het kan dan bijvoorbeeld gaan om specifieke kennisoverdrachtsacties gericht op een bepaalde groep agrarisch ondernemers (bv: 'veehouders' of 'melkveehouders') en gericht op een bepaald aspect van de veehouderij (bijv.: 'vermindering emissie stoffen x en y' of 'gebruik nieuw type melkrobot z'). Maar het kan ook een relatief brede openstelling betreffen, bijvoorbeeld gericht op verduurzaming van de sector in den brede. De 'soort' openstelling kan van invloed zijn op de uitleg/invulling van de toe te passen selectiecriteria.

1. Kosteneffectiviteit

Dit criterium heeft een wegingsfactor 2, er kunnen maximaal 4 punten voor worden toegekend.

Dit aspect kan op twee manieren worden gezien. In het openstellingsbesluit zal gemotiveerd een keuze worden gemaakt.

Optie 1

Kosteneffectiviteit wordt bepaald aan de hand van de door de aanvrager te berekenen kostprijs per deelnemer (kostprijs wordt berekend door de totale projectkosten – inclusief overhead – te delen door het [door aanvrager te maken realistische schatting!] te verwachten aantal deelnemers). Bij 'aantal deelnemers' gaat het hierbij om deelnemers aan interactieve groepsactiviteiten, bestaande uit meerdere sessies. Het gaat dus niet om bezoekers van in het kader van zo'n project uitgevoerde grootschalige demo's of andere vormen van brede kennisverspreiding. Van het te verwachten aantal BEZOEKERS moet een separate inschatting gemaakt worden. Die kostprijs wordt gerelateerd aan een in de openstelling bekend gemaakte en onderbouwde normprijs per deelnemer.

Bij een kostprijs die meer dan 5% hoger is dan de normprijs wordt 1 punt toegekend,

bij een kostprijs tussen de -5 tot en met +5% van de normprijs 2 punten,

bij een kostprijs die 5 tot 15% lager is dan de normprijs 3 punten en

bij een kostprijs die 15% of meer lager is dan de normprijs 4 punten.

Optie 2

Kosteneffectiviteit wordt bepaald door de totaal aangevraagde subsidiabele kosten te relateren aan het effect op of de mate waarin de doelstelling(en) zoals beschreven in de openstelling worden behaald.

Score

- 1 punt: de totale subsidiabele kosten zijn zeer hoog ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.
- 2 punten: de totale subsidiabele kosten zijn hoog ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.
- 3 punten: de totale subsidiabele kosten zijn redelijk ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.
- 4 punten: de totale subsidiabele kosten zijn zeer redelijk ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.

2. Kans op succes/ haalbaarheid

Dit criterium heeft een wegingsfactor 2 of 3, er kunnen maximaal 4 punten voor worden toegekend. De keuze voor de wegingsfactor zal in het openstellingsbesluit worden toegelicht.

De kans op succes wordt bij kennisoverdrachtsacties door verschillende aspecten beïnvloed. Deze aspecten zullen in samenhang worden gezien. Er zal in gelijke mate worden getoetst op:

- a. de kwaliteit van de aanbieder van de kennis. De volgende aspecten worden daarbij gezien:
  - * de aanbieder moet aantoonbaar gekwalificeerd zijn voor het werk:
  - * mate waarin de aanbieder – gelet op kennis, ervaring en netwerk van de docenten – kennis en ervaring inbrengt om de specifieke kennisoverdrachtsactie bedoeld in de openstelling te kunnen verzorgen³
- b. de kwaliteit van het projectplan. Hierbij wordt gekeken naar:
  - * hoe realistisch is het plan,
  - * zijn relevante partijen bij de ontwikkeling van de kennisoverdrachtsactie betrokken,
  - * kent het project een realistische planning, opzet en begroting,
  - * zijn risico's geïdentificeerd en gereduceerd.
- c. Mate waarin uit het projectplan blijkt dat deelnemers uitgedaagd worden om de geleerde kennis daadwerkelijk in de praktijk toe te gaan en blijven passen .

Score

- 1 punt: de haalbaarheid is gelet op genoemde aspecten matig.
- 2 punten: de kans op succes / haalbaarheid is gelet op genoemde aspecten voldoende.
- 3 punten: de kans op succes / haalbaarheid is gelet op genoemde aspecten goed.
- 4 punten: de kans op succes / haalbaarheid is gelet op genoemde aspecten zeer goed.

3. Mate van de effectiviteit van de activiteit

Dit criterium heeft een wegingsfactor 2 of 3, er kunnen maximaal 4 punten voor worden toegekend. De keuze voor de wegingsfactor zal in het openstellingsbesluit worden toegelicht.

De mate van effectiviteit van een kennisoverdrachtsactie is gerelateerd aan de doelstelling van de openstelling. Bij de bepaling wat de bijdrage is die het ingediende project aan de doelstelling van de openstelling levert zal worden gelet op de volgende aspecten:

- a. de bijdrage die het project levert aan het bereiken van de beleidsdoelstelling / mate waarin de activiteit bijdraagt aan het doel van de Openstelling.

---

³ algemeen vereiste is dat voldaan moet zijn aan minimumvereisten voor kennisoverdrachtsacties. Binnen de groep aanbieders die daaraan voldoet, wordt gezien welke aanbieder de meeste kennis en ervaring in kan brengen voor de gevraagde kennisoverdracht.

b. bereik van de activiteit. Hierbij wordt gekeken naar:

- * aantal bijeenkomsten,
- * aantal vervolgbijeenkomsten per individuele deelnemer,
- * aantal deelnemers,
- * breedte van de doelgroep van de specifieke actie of acties,
- * aantal contacturen per deelnemer

c. wijze waarop en mate waarin (blijvende) toepassing van de aangeboden kennis wordt geborgd

d. indien bepaald in het openstellingsbesluit⁴: relevantie van de activiteit voor marktintroductie van een resultaat van een Innovatie-samenwerkingsverband of EIP Operationele groep.

Score

1 punt: de effectiviteit is gelet op genoemde aspecten matig.

2 punten: de effectiviteit is gelet op genoemde aspecten voldoende.

3 punten: de effectiviteit is gelet op genoemde aspecten goed.

4 punten: de effectiviteit is gelet op genoemde aspecten zeer goed.

4. Mate van innovativiteit

Dit optionele criterium heeft een wegingsfactor 1. Er zijn maximaal 4 punten te behalen.

In het kader van deze maatregel wordt het begrip 'innovativiteit' relatief breed uitgelegd. Iets kan landelijk of wereldwijd gezien niet innovatief zijn, maar wel innovatief zijn binnen de provincie, sector of zelfs het bedrijf waar de nieuwe kennis toegepast gaat worden. Iets dat binnen een bepaalde provincie of sector al heel breed toegepast wordt, hoeft echter niet specifiek gestimuleerd te worden. Ook bestaande kennis die nog niet veel toegepast wordt, maar waarvan toepassing beleidsmatig wel wenselijk is, kan een 'innovatieve kennisoverdrachtsactie' zijn. Aanvragers dienen in de aanvraag onderbouwd aan te tonen wat het gebruik van de aangeboden kennis door bedrijven vergelijkbaar met de doelgroep van de actie in de provincie is.

Om de mate van innovativiteit te beoordelen wordt in samenhang gekeken naar

- * de aard van de innovatieve kennis
- * het vernieuwende karakter van de innovatieve kennis

Er wordt als volgt gescoord

1 punt: de mate van innovativiteit is gelet op genoemde aspecten matig.

2 punten: de mate van innovativiteit is gelet op genoemde aspecten voldoende.

3 punten: de mate van innovativiteit is gelet op genoemde aspecten goed.

4 punten: de mate van innovativiteit is gelet op genoemde aspecten zeer goed.

---

⁴ Indien dit aspect niet als zodanig wordt benoemd in het openstellingsbesluit, kan dit aspect nog altijd meegewogen worden als onderdeel van de te bereiken beleidsdoelstellingen.

MO3 Kwaliteitsregeling kalveren.

Inleiding

De nationale subsidieregeling onder het POP voor kalverhouders die deel gaan nemen aan een erkend kwaliteitssysteem, bestaat uit twee onderdelen.

1. een procedure voor de erkenning van vrijwillige certificeringssystemen
2. een procedure voor het beoordelen en selecteren van subsidie-aanvragen van individuele kalverhouders die steun willen ontvangen voor deelname aan een erkend vrijwillig certificeringssysteem.

Om erkend te worden moet een kwaliteitssysteem in de eisen opnemen dat deelnemers het antibioticagebruik naar een laag niveau moeten krijgen. Als een deelnemer enig jaar niet aan deze voorwaarde voldoet, komt de deelnemer dat jaar niet voor subsidie in aanmerking. Hiermee stimuleert de subsidie het voldoen aan de eisen van het kwaliteitssysteem inzake de vermindering van het antibioticagebruik.

Op het niveau van de eindbegunstigden (de kalverhouders) worden de volgende selectiecriteria voorgesteld zodat een nadere selectie en weging/rangschikking van aanvragen plaats kan vinden:

Selectie-criteria :

1. Bedrijfsomvang : we willen bevorderen dat alleen actieve bedrijven deelnemen die hun producten in de voedselketen brengen, daarom hanteren we het aantal punten gerelateerd aan de omvang van het bedrijf (hoe groter hoe meer punten)
2. Antibioticagebruik: we willen het antibioticagebruik terugdringen door de bedrijven die structureel werken aan de verlaging van het antibioticagebruik te belonen.

	<i>Selectie criterium</i>	<i>Weging</i>	<i>Te behalen punten</i>	<i>Te behalen minimumscore</i>
1	Bedrijfsomvang	1	0 – 5	6 punten
2	antibioticagebruik	2	2 –3	

bedrijf < 6 dieren 0 punt
bedrijf 6-25 dieren 3 punt
bedrijf 25-100 dieren 4 punten
bedrijf > 100 dieren 5 punten

Structureel laag gebruik: 3 punten (weging 2x)
Geen structureel laag gebruik: 2 punten (weging 2X)

Toelichting:

Bedrijven met minder dan 6 dieren worden in de regeling diergeneesmiddelen uitgezonderd van het hebben van een bedrijfsgezondheidsplan (BGP) en een bedrijfsbehandelplan (BHP). Zonder deze plannen kan er niet gestuurd worden op het gebruik van antibiotica en deze houders hebben zo weinig dieren dat er geen sprake is van professioneel actief bedrijf. Als deze bedrijven echter kunnen aantonen dat ze structureel laag in het gebruik van antibiotica zitten, kunnen ze meedoen.

Bedrijven met minder dan 25 dieren, zijn op basis van diezelfde regelgeving uitgezonderd van het hebben van een reductiedoelstelling in het BGP als ze geen dieren houden waarvan de producten in de voedselketen terecht komen. Om deel te nemen aan deze kwaliteitsregeling is daarom de voorwaarde gesteld dat een kalverhouder dieren houdt die in de voedselketen terecht komen (drempel). Kleine bedrijven (>5 en <25 dieren) die dieren houden die in de voedselketen terecht komen en meedoen aan een erkend kwaliteitssysteem, kunnen de minimumscore behalen.

Kalverbedrijven die structureel een laag antibioticagebruik* hebben, dat wil zeggen , tenminste drie opeenvolgende periodes van een half jaar een aantoonbaar laag gebruik, krijgen de meeste punten omdat dit de gewenste situatie is.

Er zijn geen wettelijke regels voor de hoogte van het antibioticagebruik maar beleidsmatig is het zeer gewenst om laag gebruik te stimuleren. Vanuit dit beleid is het ook gewenst dat kalverenbedrijven die niet in de categorie structureel laag gebruik vallen, wel gestimuleerd worden om deel te nemen aan het kwaliteitssysteem. Binnen de erkende kwaliteitsregeling zijn (bovenwettelijke) voorwaarden opgenomen om het antibioticagebruik terug te dringen. Daarom is het beleidsmatig niet verantwoord om bedrijven uit te sluiten van deelname aan de kwaliteitsregeling. Bedrijven die (nog) niet in het structureel laagverbruik zitten, moeten gestimuleerd worden om minder antibiotica te gebruiken. Doordat ze deelnemen aan het kwaliteitssysteem, waarin eisen zijn opgenomen voor de aanpak van een te hoog antibioticagebruik, kunnen deze bedrijven gemonitord en gestuurd worden in hun aanpak. Deze 'niet structureel laag gebruik' bedrijven kunnen instappen, maar staan in de selectielijst wel onderaan. Hierdoor worden ze gestimuleerd om te werken aan verbetering want dat levert meer punten op, waardoor ze hoger komen in de selectie en de kans op subsidie groter is.

*De definitie van structureel laag gebruik is conform de Gids voor Goede Praktijken vleeskalveren.

M04 Investerings in materiële activa (artikel 17)

Fysieke investeringen voor innovatie en modernisering van agrarische ondernemingen

Handboek:

Het gaat hierbij om het subsidiëren van investeringen die nodig zijn voor het ontwikkelen, beproeven of demonstreren van innovaties of om een bredere uitrol van innovaties en modernisering binnen de agrarische sector te bevorderen.

	<i>Selectie criterium</i>	<i>Weging</i>	<i>Te behalen punten</i>	<i>Te behalen minimumscore</i>
1	Kosteneffectiviteit	2 of 3	1 - 4	Minimaal 55% van het maximaal te behalen punten
2	Kans op succes	1 of 2 ⁵	1 - 4	
3	Mate van effectiviteit van de activiteit	2 of 3	1 - 4	
4	Mate van innovativiteit	1 of 2	1 - 4	

4.1.01/ 4.1.02 Fysieke investeringen voor innovatie en modernisering van agrarische ondernemingen / Fysieke investeringen voor innovatie en modernisering van agrarische ondernemingen van jonge agrariërs

Via deze maatregel wordt maatwerk geboden voor uitdagingen, gebieden en bedrijven. Op grond van het POP-programmadocument is het mogelijk innovaties en modernisering rond de volgende thema's te subsidiëren:

- * Verschuiving van de bestaande kostenreductiestrategie naar een meerwaardestrategie, met nieuwe marktconcepten, nieuwe verdienmodellen, meerwaardecreatie:
- * Beter beheer van productierisico's, versterking van de positie van de primaire producent in de handelsketen, verminderen van marktfalen;
- * Maatregelen die leiden tot een geringer grondstoffengebruik en een gesloten kringloop
- * Klimaatmitigatie
- * Klimaat adaptatie
- * Verbetering dierenwelzijn/diergezondheid en verminderd risico voor de volksgezondheid bij de interactie tussen mens en dier;
- * Behoud en versterking van biodiversiteit en omgevingskwaliteit.

Er kan sprake zijn van verschillende situaties, met name:

- Een bredere uitrol van gewenste investering(en) voor innovatie en modernisering van agrarische ondernemingen. Deze variant is van belang bij investeringen die weliswaar door voorlopers al gedaan zijn, maar waarbij een bredere uitrol onvoldoende op gang komt en stimuleren van het gebruik beleidsmatig van belang geacht wordt. In dit geval is er al veel bekend over de investering en zijn 'innovativiteit' en 'kans op succes' minder relevant, kosten efficiëntie en effectiviteit zijn van groter belang. Voor het stimuleren van dit soort vernieuwingen kan ook worden gewerkt met een investeringslijst, waarop investeringen worden vermeld die, gelet op de doelstelling van de openstelling, bewezen kosten efficiënt en effectief zijn.
- Het (verder) ontwikkelen en beproeven van 'echte' innovaties door koplopers. In dit geval is er altijd een kans van mislukken en zijn mate van innovativiteit en 'kans op succes' factoren van belang. Er zal in het algemeen gebruik gemaakt worden van een adviescommissie of deskundigenadvies om tot een goede beoordeling van de verschillende aspecten van een aanvraag te kunnen komen.

In het openstellingsbesluit zal worden toegelicht waarom voor de hieronder aangegeven variant 1 dan wel 2 gekozen wordt.

⁵ In Handboek staat abusievelijk '1 of 1' terwijl bedoeld was '1 of 2'

Variant 1 Investeringslijst

Er wordt gewerkt met een investeringslijst. Investerings worden slechts opgenomen op deze lijst indien de investering aantoonbaar effectief zal zijn gelet op de beleidsdoelstellingen én kosteneffectief is. De plaatsing op de investeringslijst zal worden onderbouwd aan de hand van de criteria genoemd onder variant 2 of er zal gebruik gemaakt worden van een bestaande lijst (bv. de BOOT-lijst) met investeringen die – gelet op de te bereiken doelstelling(en) - aantoonbaar effectief en efficiënt geacht worden.

Indien in het openstellingsbesluit bepaald, is het binnen deze variant mogelijk aanvragers die door middel van een collectief inkoopstelsel een lagere aanschafprijs bedingen een hogere ranking toe te kennen.

Variant 2

Selectie op grond van selectiecriteria kosteneffectiviteit, kans op succes, effectiviteit en innovativiteit.

Kosteneffectiviteit

Dit criterium heeft een wegingsfactor 2 of 3, met een maximaal te behalen score van 4. De keuze voor de wegingsfactor zal in het openstellingsbesluit toegelicht worden.

Voor de bepaling van de kosteneffectiviteit zijn twee opties mogelijk, afhankelijk van het soort openstelling. De keuze voor optie 1 of 2 zal in de openstelling toegelicht worden.

Optie 1. In het openstellingsbesluit of de toelichting daarbij zal voor iedere investering die voor subsidie in aanmerking komt een normbedrag⁶ vastgelegd worden.

Score

Bij een kostprijs die hoger is dan het normbedrag: 1 punt,
bij een kostprijs gelijk aan of maximaal 5% lager dan het normbedrag: 2 punten,
bij een kostprijs die 5 – 15% lager is dan het normbedrag: 3 punten en
bij een kostprijs die 15% of meer lager is dan het normbedrag: 4 punten.

Optie 2

Kosteneffectiviteit wordt bepaald door de totaal aangevraagde subsidiabele kosten te relateren aan het effect op of de mate waarin de doelstelling(en) zoals beschreven in de openstelling worden behaald.

Score

1 punt: de totale subsidiabele kosten zijn zeer hoog ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.
2 punten: de totale subsidiabele kosten zijn hoog ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.
3 punten: de totale subsidiabele kosten zijn redelijk ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.
4 punten: de totale subsidiabele kosten zijn zeer redelijk ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.

Kans op succes / haalbaarheid

---

⁶ Dit normbedrag zal in het openstellingsbesluit of in de toelichting daarbij gemotiveerd worden aangegeven. Het kan gaan om een zogenaamde (algemeen van toepassing zijnde) normkostenprijs of er kan gebruik gemaakt worden van een kostprijs die door middel van een eigen motivatie – bijvoorbeeld meerjarige ervaring in de provincie met dit soort investeringen - in de toelichting bij het openstellingsbesluit vastgelegd wordt.

Dit criterium heeft een wegingsfactor 1 of 2, met een maximaal te behalen score van 4. De keuze voor de wegingsfactor zal in het openstellingsbesluit toegelicht worden.

Bij dit criterium kan een keuze gemaakt worden uit optie a of optie b. De keuze voor een optie zal in het openstellingsbesluit worden toegelicht.

Optie a Investering in materiële activa, gericht op innovatie of modernisering, met als doel de verspreiding van de investeringen verder krijgen binnen een grotere groep

Als het gaat om een investering in materiële activa, gericht op verdere verspreiding in 'het peloton', wordt de kans op succes bepaald door de volgende aspecten in samenhang te bezien

- De mate waarin de innovatie direct inpasbaar en toepasbaar is op het bedrijf van de aanvrager. Hierbij wordt gelet op
  - * de aansluiting op de bedrijfsvoering
  - * het te verwachten rendement van de investering
- De behoefte aan de innovatie in de bedrijfstak waar de aanvrager onderdeel van uitmaakt. Hierbij wordt gelet op
  - * noodzaak,
  - * kansen
  - * risico's van de innovatie.
- De wijze waarop over de (effecten van) de investering wordt gecommuniceerd waardoor andere landbouwers kennis nemen van de innovatie. Daarbij wordt met name gelet op
  - * de voorbeeldfunctie die de aanvrager kan vervullen
  - * de rol van erfbetreders (afnemers, leveranciers) .

Score

1 punt: de kans op succes/haalbaarheid is gelet op genoemde aspecten matig.

2 punten: de kans op succes/haalbaarheid is gelet op genoemde aspecten voldoende.

3 punten: de kans op succes/haalbaarheid is gelet op genoemde aspecten goed.

4 punten: de kans op succes/haalbaarheid is gelet op genoemde aspecten zeer goed.

Optie b Investerings in materiële activa, gericht op het verspreiden van innovaties binnen een beperkte groep voorlopers, waaronder begrepen investeringen door of ten behoeve van samenwerkingsverbanden

Als het gaat om een innovatie gericht op de voorlopers, waarbij het risico van mislukken reëel is, is de kwaliteit van het projectplan primair van belang. In dit geval wordt de kans op succes bepaald door de volgende aspecten in samenhang te bezien:

- * de kwaliteit (ervaring, opleiding) die gesteld wordt aan de projectleider
- * hoe realistisch is het projectplan,
- * zijn relevante partijen bij de ontwikkeling betrokken,
- * kent het project een realistische planning, opzet en begroting,
- * zijn risico's geïdentificeerd en gereduceerd.

Score

1 punt: de kans op succes/haalbaarheid is gelet op genoemde aspecten matig.

2 punten: de kans op succes/haalbaarheid is gelet op genoemde aspecten voldoende.

3 punten: de kans op succes/haalbaarheid is gelet op genoemde aspecten igoed.

4 punten: de kans op succes/haalbaarheid is gelet op genoemde aspecten zeer goed.

Mate van effectiviteit

Dit criterium heeft een wegingsfactor 2 of 3, met een maximaal te behalen score van 4. De keuze voor de wegingsfactor zal in het openstellingsbesluit toegelicht worden.

De mate van effectiviteit van investeringen is gerelateerd aan de doelstelling van de openstelling. De bijdrage die het ingediende project aan de doelstelling van de openstelling levert zal worden bepaald door te bezien in welke mate de activiteit bijdraagt aan het doel / de doelstellingen van de openstelling.

Score

- 1 punt: het effect op de doelstelling(en) van de openstelling is matig.
- 2 punten: het effect op de doelstelling(en) van de openstelling is voldoende.
- 3 punten: het effect op de doelstelling(en) van de openstelling is goed.
- 4 punten: het effect op de doelstelling(en) van de openstelling is zeer goed.

Mate van innovativiteit

Dit criterium heeft een wegingsfactor 1 of 2. Er zijn maximaal 4 punten te behalen. In het openstellingsbesluit zal de keuze voor de wegingsfactor toegelicht worden.

De mate van innovativiteit zal minder van belang zijn bij investeringen in materiële activa gericht op het verder brengen van een bepaalde investering 'binnen het peloton' (dan gaat het meer om modernisering van de sector), maar is des te belangrijker bij het steunen van investeringen bij voorlopers. In het kader van deze maatregel wordt het begrip 'innovativiteit' daarom relatief breed uitgelegd. Iets kan landelijk of wereldwijd gezien niet innovatief zijn, maar wel innovatief zijn binnen de provincie, sector of zelfs het bedrijf waar de investering toegepast gaat worden.

Om de mate van innovativiteit te beoordelen wordt in samenhang gekeken naar

- * de aard van de innovatie
- * het vernieuwende karakter van de innovatie

Er wordt als volgt gescoord

- 1 punt: de mate van innovativiteit is gelet op genoemde aspecten matig.
- 2 punten: de mate van innovativiteit is gelet op genoemde aspecten voldoende.
- 3 punten: de mate van innovativiteit is gelet op genoemde aspecten goed.
- 4 punten: de mate van innovativiteit is gelet op genoemde aspecten zeer goed.

4..3.01 Fysieke investeringen voor innovatie en modernisering van agrarische ondernemingen: investeringen in infrastructuur voor de ontwikkeling, modernisering of aanpassing van landbouwbedrijven

In het handboek is opgenomen:

	Selectie criterium	Weging	Te behalen punten	Te behalen minimumscore
1	Kosteneffectiviteit	3	1 - 4	Minimaal 55% van het maximaal te behalen punten
2	Kans op succes	2	1 - 4	
3	Mate van effectiviteit van de activiteit	2 of 3	1 - 4	
4.	Urgentie	1 of 2	1 - 4	

Voor een optimale internationale concurrentiepositie voor de Nederlandse landbouw is essentieel dat de landbouwinfrastructuur continue aandacht krijgt en daar waar nodig aangepast wordt. Efficiëntieverhoging is mogelijk door de juiste aanpassingen van percelen. De verbetering van de agrarische structuur door kavelruil, bedrijfsverplaatsing en verbetering van landbouwinfrastructuur draagt ook bij aan versterking van de concurrentiekracht van de landbouw. Herstructurering van landbouwbedrijven kan tevens bijdragen aan de realisatie van internationale doelen rondom water, Programmatische Aanpak Stikstof (PAS), biodiversiteit en Natura-2000. Het betreft een combinatie van mogelijkheden ter verbetering van de verkaveling, de toegankelijkheid en de landbouwinfrastructuur enerzijds en verbetering van de ligging van landbouwbedrijven uit het oogpunt van milieu-, water-, natuur- en landschapsdoelen anderzijds. Verder kunnen ook mogelijkheden voor de verbetering van de energie-infrastructuur van land- en tuinbouwbedrijven onder deze maatregel vallen.

Onder de maatregel vallen zowel *proces activiteiten* (het bijeen brengen van partijen en opstellen van een projectplan) als het daadwerkelijk *uitvoeren van een projectplan* (daadwerkelijke kavelruil, met daarbij behorende investeringen en soms bedrijfsverplaatsingen).

Via deze maatregel wordt maatwerk geboden voor uitdagingen, gebieden en bedrijven. Een project kan primair gericht zijn op landbouwdoelstellingen ('eenvoudige kavelruilen'), maar een project kan ook gaan om een integrale gebiedsontwikkeling, waarbij kavelruil een essentieel onderdeel is om meerdere doelstellingen te verwezenlijken. Ook individuele bedrijfsverplaatsingen kunnen onder deze maatregel vallen. Het soort project dat in een aanvraag van toepassing is, heeft invloed op de invulling / toepassing van de selectiecriteria. In onderstaande wordt daarom per 'soort' aanvraag een nadere invulling van de selectiecriteria uitgewerkt. Overigens is het mogelijk dat in een openstelling de mogelijkheid wordt geboden projecten in te dienen die bestaan uit meerdere van de hieronder genoemde onderdelen / soorten aanvragen.

I. Aanvragen die zien op het tot stand brengen van een kavelruil-proces (bijeen brengen van partijen, opstellen van een projectplan).

Kosteneffectiviteit

Dit criterium heeft een wegingsfactor 3, met een maximaal te behalen score van 4.

Er zijn twee opties mogelijk om de kosteneffectiviteit te meten

Optie 1

Kosteneffectiviteit kan beoordeeld worden door gebruik te maken van in het openstellingsbesluit of de bijlage daarbij genoemde en onderbouwde 'normkosten'. De kosten van de ontwikkelaar van het projectplan (uurtarief x aantal begrootte uren) worden vergeleken met dit in het openstellingsbesluit aangegeven normbedrag.

Score

Bij een kostprijs hoger dan de norm wordt 1 punt toegekend,
bij een kostprijs gelijk aan de norm 2 punten,
bij een kostprijs die 0 – 10% lager is dan de norm 3 punten en
bij een kostprijs die 10% of meer lager is dan de norm 4 punten.

Optie 2

Kosteneffectiviteit wordt bepaald door de totaal aangevraagde subsidiabele kosten te relateren aan het effect op / de mate waarin de doelstelling(en) zoals beschreven in de openstelling worden behaald.

Score

- 1 punt: de totale subsidiabele kosten zijn zeer hoog ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.
- 2 punten: de totale subsidiabele kosten zijn hoog ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.
- 3 punten: de totale subsidiabele kosten zijn redelijk ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.
- 4 punten: de totale subsidiabele kosten zijn zeer redelijk ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.

Effectiviteit

Dit criterium heeft een wegingsfactor 2 of 3, met een maximaal te behalen score van 4. De keuze voor de wegingsfactor zal in het openstellingsbesluit toegelicht worden.

De effectiviteit van het opstellen van een projectplan wordt bepaald door de kwaliteit die het projectplan uiteindelijk zal kunnen hebben door de gekozen werkwijze. Deze kwaliteit wordt bepaald door in samenhang de volgende aspecten te bezien

- * de begrenzing van het gebied waar het plan betrekking op zal hebben,
- * het aantal deelnemers uit het betreffende gebied dat bij het opstellen van het plan betrokken zal gaan worden,
- * de grootte van het beoogde gebied waarop de kavelruil van toepassing zal gaan zijn,
- * de mate van integraliteit van de het verkavelingsplan en
- * de verbetering in verkavelingsstructuur die bereikt kan gaan worden, te meten door het verschil in 'uitgangskwaliteit' én te behalen 'eindkwaliteit' (bijvoorbeeld op grond van kadasterkaarten) van het gebied waar het ruilverkavelingsproces plaats zal gaan vinden.

Score

- 1 punt: de effectiviteit is gelet op genoemde aspecten matig.
- 2 punten: de effectiviteit is gelet op genoemde aspecten voldoende.
- 3 punten: de effectiviteit is gelet op genoemde aspecten goed.
- 4 punten: de effectiviteit is gelet op genoemde aspecten zeer goed.

Kans op succes / haalbaarheid

Dit criterium heeft een wegingsfactor 2, met een maximaal te behalen score van 4.

De haalbaarheid van het plan tot opstellen van een verkavelingsplan zal beoordeeld worden door in samenhang de volgende aspecten te bezien

- * de eisen die worden gesteld aan de ervaring van de projectleider / het bureau dat het plan tot opstellen van een verkavelingsplan heeft ingediend
- * de inhoudelijke kwaliteit van 'het plan om te komen tot het verkavelingsplan' te bepalen aan de hand van de volgende criteria
  - a. hoe realistisch is het plan,

- b. zijn relevante partijen bij de ontwikkeling van het plan betrokken,
- c. kent het project een realistische planning, opzet en begroting,
- d. zijn risico's geïdentificeerd en gereduceerd

* de mate waarin er al draagvlak voor het plan bestaat, aan te tonen door bijvoorbeeld de resultaten van een draagvlakonderzoek of enquête-resultaten, maar kan ook aangetoond worden met het al aanwezig zijn van een samenwerkingsintentie van de belangrijkste partijen of het aantonen van de betrokkenheid van met name de ondernemers en andere eigenaren/gebruikers wiens gronden deel uit maken van het te verkavelen plangebied.

Score

- 1 punt: de kans op succes/haalbaarheid is gelet op genoemde aspecten matig.
- 2 punten: de kans op succes/haalbaarheid is gelet op genoemde aspecten voldoende.
- 3 punten: de kans op succes/haalbaarheid is gelet op genoemde aspecten goed.
- 4 punten: de kans op succes/haalbaarheid is gelet op genoemde aspecten zeer goed.

Urgentie

Dit criterium heeft een wegingsfactor 1 of 2, met een maximaal te behalen score van 4. De keuze voor de wegingsfactor zal in het openstellingsbesluit toegelicht worden.

Hierbij gaat het om de vraag in hoeverre de opgave(n) die aangepakt worden door de verkaveling geïdentificeerd zijn als opgaven die (integraal dan wel sectoraal) noodzakelijk aangepakt dienen te worden en op welke termijn die aanpak noodzakelijk is. Zo zijn er (inter)nationale of provinciale doelstellingen die voor een bepaalde einddatum gerealiseerd dienen te zijn en waar de verbetering van de verkavelingsstructuur aan bijdraagt of noodzakelijk voor is. Een en ander is daarmee gerelateerd aan de knelpunten die bestaan in de provincie waar de openstelling plaatsvindt en die benoemd zullen worden in het openstellingsbesluit. Op grond van het openstellingsbesluit zullen alleen opgaven die urgent zijn voor subsidie in aanmerking kunnen komen.

Score:

- 1 punt indien er sprake is van een opgave die op grond van in het openstellingsbesluit weergegeven provinciale plannen noodzakelijk is, maar die op grond van die plannen pas op langere termijn aangepakt hoeft
- 2 punten indien er sprake is van een noodzakelijke opgave op grond van in het openstellingsbesluit weergegeven provinciale plannen en die op grond van die plannen binnen afzienbare termijn aangepakt moet worden
- 3 punten indien er sprake is van een noodzakelijke opgave op grond van in het openstellingsbesluit weergegeven provinciale plannen en die op grond van die plannen op korte termijn aangepakt moet worden
- 4 punten indien er sprake is van een op grond van in het openstellingsbesluit weergegeven provinciale plannen noodzakelijke opgave die op grond van die plannen onmiddellijk aangepakt moet worden.

II. Aanvragen die zien op de daadwerkelijke uitvoering van een projectplan ruilverkaveling (= daadwerkelijke uitvoering verkaveling + uitvoering daaraan gerelateerde investeringen)

Kosteneffectiviteit

Dit criterium heeft een wegingsfactor 3, met een maximaal te behalen score van 4.

Kosteneffectiviteit is op drie manieren te bepalen, de keuze voor een methode zal in het openstellingsbesluit toegelicht worden:

Methode 1.

De kosten worden vergeleken met een normbedrag, welk normbedrag in de openstelling vermeld en toegelicht wordt. Het normbedrag kan bijvoorbeeld onderbouwd worden door gebruik te maken van

provinciale meerjarige ervaring. De uit de aanvraag blijkende totale subsidiabele kosten worden gedeeld door het voorziene aantal geruilde hectares landbouwgrond:

- 1 punt, indien de kosten meer dan 30% hoger zijn dan het in de openstellingsbesluit opgenomen normkosten
- 2 punten, indien de kosten meer dan 10 tot en met 30% hoger zijn dan de normkosten
- 3 punten, indien de kosten tussen de 10% lager en 10% hoger zijn dan de normkosten
- 4 punten, indien de kosten meer dan 10% lager zijn dan de normkosten.

Methode 2

Wordt gekeken naar de hoogte van de opgevoerde proces kosten (hieronder vallen de kosten van adviseurs, architecten, ingenieurs en kosten van adviezen duurzaamheid op milieu en economisch gebied) in relatie tot de totaal aangevraagde subsidiabele projectkosten.

- 1 punt worden behaald indien de opgevoerde proceskosten meer dan 30% van de totale subsidiabele projectkosten bedragen
- 2 punten wordt behaald indien de opgevoerde proceskosten 15 tot 30% van de totale subsidiabele projectkostenbedragen.
- 3 punten worden behaald indien de opgevoerde proceskosten tussen de 5 en 15% van de totale subsidiabele projectkosten bedragen.
- 4 punten worden behaald indien de opgevoerde proceskosten minder dan 5% van de totale subsidiabele projectkostenbedragen.

Methode 3

Kosteneffectiviteit wordt bepaald door de totaal aangevraagde subsidiabele kosten te relateren aan het effect op/ de mate waarin de doelstelling(en) zoals beschreven in de openstelling worden behaald.

Score

- 1 punt: de totale subsidiabele kosten zijn zeer hoog ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.
- 2 punten: de totale subsidiabele kosten zijn hoog ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.
- 3 punten: de totale subsidiabele kosten zijn redelijk ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.
- 4 punten: de totale subsidiabele kosten zijn zeer redelijk ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.

Effectiviteit

Dit criterium heeft een wegingsfactor 2 of 3, met een maximaal te behalen score van 4. De keuze voor de wegingsfactor zal in het openstellingsbesluit toegelicht worden.

Bezien wordt in welke mate verwacht kan worden dat na uitvoering van het project een verbetering is bereikt in de verkavelingsstructuur en/of de overige provinciale doelstellingen.

Score:

- 1 punt: Resultaten van het project dragen matig bij aan de verbetering van de verkavelingsstructuur en de beleidsmatige andere doelstellingen
- 2 punten: Resultaten van het project dragen voldoende bij aan de verbetering van de verkavelingsstructuur en de beleidsmatige andere doelstellingen
- 3 punten: Resultaten van het project dragen goed bij aan de verbetering van de verkavelingsstructuur en de beleidsmatige andere doelstellingen
- 4 punten: Resultaten van het project dragen zeer goed bij aan de verbetering van de verkavelingsstructuur en de beleidsmatige andere doelstellingen.

Haalbaarheid

Dit criterium heeft een wegingsfactor 2, met een maximaal te behalen score van 4.

Bezien wordt wat de haalbaarheid van de uitvoering van een kavelruilproject is. Hierbij worden de volgende aspecten in samenhang gezien

1. de kwaliteit van het projectplan.

De kwaliteit van het projectplan zal worden beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:

- * kwaliteit (deskundigheid, ervaring) van de projectleider,
- * hoe realistisch is het plan,
- * zijn relevante partijen in voldoende mate bij de uitvoering van het plan betrokken,
- * kent het project een realistische planning, opzet en begroting,

b. de mate waarin risicofactoren zijn onderkend en beheersbaar gemaakt zijn.

Hierbij wordt gekeken naar

- * zekerheid van beschikbaarheid noodzakelijke eigen middelen van alle betrokken partijen
- * zekerheid beschikbaar komen noodzakelijke vergunningen
- * zekerheid van deelname meest relevante partijen aan volledige traject.

Score

1 punt: project scoort onvoldoende tot matig op één of beide van genoemde aspecten

2 punten: project scoort ten minste voldoende op beide genoemde aspecten

3 punten: project scoort goed op ten minste één van genoemde aspecten, andere aspect is ten minste voldoende

4 punten: project scoort zeer goed op beide genoemde aspecten.

Urgentie

Dit criterium heeft een wegingsfactor 1 of 2, met een maximaal te behalen score van 4. De keuze voor de wegingsfactor zal in het openstellingsbesluit toegelicht worden.

Hierbij gaat het om de vraag in hoeverre de opgave(n) die aangepakt worden door de verkaveling geïdentificeerd zijn als opgaven die op grond van het provinciale (sectorale of integrale) beleid noodzakelijk aangepakt dienen te worden en op welke termijn die aanpak noodzakelijk is. Zo zijn er (inter)nationale doelstellingen die voor een bepaalde einddatum gerealiseerd dienen te zijn en waar de verbetering van de verkavelingsstructuur aan bijdraagt of noodzakelijk voor is. Een en ander is daarmee gerelateerd aan de knelpunten die bestaan in de provincie waar de openstelling plaatsvindt en die benoemd zullen worden in het openstellingsbesluit. Op grond van het openstellingsbesluit zullen alleen opgaven die urgent zijn voor subsidie in aanmerking kunnen komen.

Score:

1 punt indien er sprake is van een op grond van in het openstellingsbesluit weergegeven provinciale plannen noodzakelijke opgave die op grond van die plannen pas op langere termijn aangepakt hoeft

2 punten indien er sprake is van een op grond van in het openstellingsbesluit weergegeven provinciale plannen noodzakelijke opgave die op grond van die plannen binnen afzienbare termijn aangepakt moet worden

3 punten indien er sprake is van een op grond van in het openstellingsbesluit weergegeven provinciale plannen noodzakelijke opgave die op grond van die plannen op korte termijn aangepakt moet worden

4 punten indien er sprake is van een op grond van in het openstellingsbesluit weergegeven provinciale plannen noodzakelijke opgave die op grond van die plannen onmiddellijk aangepakt moet worden.

III Aanvragen die zien op bedrijfsverplaatsing van landbouwbedrijven

Bij bedrijfsverplaatsing van landbouwbedrijven kan het gaan om verplaatsing van één of meerdere glastuinbouwbedrijven, veehouderijbedrijven of overige landbouwbedrijven. Bij de verschillende soorten verplaatsingen kunnen verschillende beoordelingscriteria van toepassing zijn.

Activiteit: het demonteren, verhuizen en weer opbouwen van bestaande voorzieningen, het vervangen van een bestaand gebouw of voorziening door een nieuw, modern gebouw of nieuwe moderne

voorziening op een andere locatie, zonder dat daarbij de betrokken productie of technologie fundamenteel wordt gewijzigd.

Bij dit onderdeel van deze maatregel gaat het om de verplaatsing van agrarische bedrijven met als doel verbetering van de landbouwstructuur, meestal in combinatie met milieu-, water-, natuur- en landschapsdoelen (bijvoorbeeld vanwege de nabijheid van Natura 2000 gebieden). Volgens de SWOT-analyse leidt verbetering van de agrarische structuur – door de mogelijkheden van kavelruil, bedrijfsverplaatsing en dergelijke – tot versterking van de concurrentiekracht van de landbouw (generieke behoefte). Deze maatregel kan daarnaast ook gebruikt worden om – naast verbetering van de landbouwstructuur – gelijktijdig niet-landbouwdoelen / maatschappelijk relevante doelen te realiseren.

Het kan bij deze maatregel gaan om een bedrijfsverplaatsing uit (de nabijheid van) een natuurgebied of stedelijk gebied of om een bedrijfsverplaatsing uit landbouw-bedrijfseconomisch perspectief in een bepaald gebied. Een verplaatsing van bedrijven uit natuurgebieden of uit de nabijheid van een natuurgebied zal positieve bedrijfseconomische effecten hebben op het verplaatste bedrijf (zoals meer ruimtelijke ontwikkelmogelijkheden, efficiëntievoordelen voor logistiek, water, energie en CO2 etc. bij clustering in concentratiegebieden) en heeft daarnaast per definitie een positief effect op natuur: het zal leiden tot vermindering van de emissies (zoals broeikasgassen, ammoniak, nutriënten en bestrijdingsmiddelen) en daarmee tot vermindering van depositie van die stoffen in of in de directe nabijheid van natuurgebieden. Bij een verplaatsing vanuit (de nabijheid van) stedelijk gebied zal er – deels om dezelfde reden – sprake zijn van winst uit volksgezondheids- en leefbaarheidsoogpunt (inclusief landschap). Bij verplaatsing van met name veehouderijbedrijven levert een bedrijfsverplaatsing in het algemeen zowel voor de in het gebied ACHTERBLIJVENDE bedrijven (die gronden over kunnen nemen) als voor het verplaatste bedrijf (meer/andere ontwikkelmogelijkheden) een bedrijfseconomisch voordeel op.

Het kan bij een openstelling gaan om een oproep voor het indienen van een subsidieaanvraag voor 'individuele projecten/ projectplannen', maar in een openstellingsbesluit kan een provincie ook oproepen tot indiening van aanvragen waarbij projecten ingediend kunnen worden die bestaan uit het uitvoeren van meerdere (nog niet nader gespecificeerde/ geconcretiseerde) bedrijfsverplaatsingen binnen een omschreven periode en gebied.

III.1 Verplaatsing landbouwbedrijven anders dan glastuinbouwbedrijven

Hierbij gaat het meestal om de verplaatsing van bedrijven die bijvoorbeeld rundvee, geiten, varkens of pluimvee houden, maar het kan ook gaan om verplaatsing van tuinbouwbedrijven (anders dan glastuinbouwbedrijven) of overige landbouwbedrijven.

Kosteneffectiviteit

Dit criterium heeft een wegingsfactor 2 of 3, met een maximaal te behalen score van 4. In de openstelling wordt de keuze voor de wegingsfactor toegelicht .

Kosteneffectiviteit in het kader van bedrijfsverplaatsingen landbouwbedrijven anders dan glastuinbouwbedrijven kan op verschillende manieren benaderd worden, afhankelijk van beleidsmatige afwegingen. Die beleidsmatige afwegingen zullen in het openstellingsbesluit toegelicht worden.

Variant 1

Gekeken wordt naar de totale subsidiabele projectkosten in verhouding tot een in het kader van de openstelling gehanteerd normbedrag, welk bedrag in de openstelling bekend gemaakt en onderbouwd wordt.

Score:

- 1 punt indien de totale subsidiabele projectkosten minder dan 5% lager zijn dan de normkosten
- 2 punten indien de totale subsidiabele projectkosten 5 tot 15% lager zijn dan de normkosten

3 punten indien de totale subsidiabele projectkosten 15 tot 25% lager zijn dan de normkosten
4 punten indien de totale subsidiabele projectkosten 25% of meer lager zijn dan de normkosten.

Variant 2

Wordt gekeken naar de hoogte van de opgevoerde proceskosten (hieronder vallen de kosten van adviseurs, architecten, ingenieurs en kosten van adviezen duurzaamheid op milieu en economisch gebied) in relatie tot de totaal aangevraagde subsidiabele projectkosten .

- 1 punt worden behaald indien de opgevoerde proceskosten meer dan 30% van de totale subsidiabele projectkosten bedragen
- 2 punten wordt behaald indien de opgevoerde proceskosten 15 tot 30% van de totale subsidiabele projectkosten bedragen.
- 3 punten worden behaald indien de opgevoerde proceskosten tussen de 5 en 15% van de totale subsidiabele projectkosten bedragen.
- 4 punten worden behaald indien de opgevoerde proceskosten minder dan 5% van de totale subsidiabele projectkosten bedragen.

Variant 3

Kosteneffectiviteit wordt bepaald door de totaal aangevraagde subsidiabele kosten te relateren aan het effect op/ de mate waarin de doelstelling(en) zoals beschreven in de openstelling worden behaald.

Score

- 1 punt: de totale subsidiabele kosten zijn zeer hoog ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.
- 2 punten: de totale subsidiabele kosten zijn hoog ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.
- 3 punten: de totale subsidiabele kosten zijn redelijk ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.
- 4 punten: de totale subsidiabele kosten zijn zeer redelijk ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.

Effectiviteit van de maatregel bedrijfsverplaatsing

Dit criterium heeft een wegingsfactor 2 of 3, met een maximaal te behalen score van 4. De keuze voor de wegingsfactor zal in het openstellingsbesluit toegelicht worden.

De effectiviteit van het project / de projectactiviteiten wordt bepaald door de effecten die de bedrijfsverplaatsing zal hebben. Deze uitwerking wordt met name bepaald door het gebied waar het bedrijf uit verplaatst wordt en de aard (soort bedrijf, waarmee samenhangend de mate van belasting van omgeving en/of milieu) en omvang (bijvoorbeeld in de vorm van gehouden aantal dieren of het aantal hectares) van het te verplaatsen bedrijf. Er wordt in samenhang naar de volgende aspecten gekeken:

- te verwachten effecten op milieu en landbouwstructuur,
- de aanwezigheid van kwetsbare functies en de actuele emissie problematiek,
- de grootte van het gebied waarop de bedrijfsverplaatsing effect zal hebben.
- de mate waarin de bedrijfsverplaatsing past binnen een integraal plan / de verbetering in verkavelingsstructuur in combinatie met welzijn voor mensen, milieu-, water-, natuur- en landschapsdoelen die bereikt kan gaan worden, te meten door het verschil in 'uitgangskwaliteit' én te behalen 'eindkwaliteit' (bijvoorbeeld op grond van top-kaarten) bijdrage aan behalen van geografische of thematische einddoelen (zijn er nog aanvullende maatregelen noodzakelijk en als die nog noodzakelijk zijn, hoe zeker is het dat die aanvullende maatregelen ook uitgevoerd zullen worden en op welke termijn zullen die uitgevoerd zijn)

Score

- 1 punt: de effectiviteit is gelet op genoemde aspecten matig.
- 2 punten: de effectiviteit is gelet op genoemde aspecten voldoende.
- 3 punten: de effectiviteit is gelet op genoemde aspecten goed.
- 4 punten: de effectiviteit is gelet op genoemde aspecten zeer goed.

Haalbaarheid

Dit criterium heeft een wegingsfactor 1, met een maximaal te behalen score van 4.

Bezien wordt wat de haalbaarheid van de uitvoering van het project bedrijfsverplaatsing is. Hierbij worden de volgende aspecten in samenhang bezien

1. de kwaliteit van het projectplan.

De kwaliteit van het projectplan zal door de adviescommissie worden beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:

- * kwaliteit (deskundigheid, ervaring) van de projectleider,
- * hoe realistisch is het plan,
- * zijn relevante partijen in voldoende mate bij de uitvoering van het plan betrokken,
- * kent het project een realistische planning, opzet en begroting,

b. de mate waarin risico-factoren zijn onderkend en beheersbaar gemaakt zijn.

Hierbij zal door de adviescommissie gekeken worden naar

- * zekerheid van beschikbaarheid noodzakelijke eigen middelen van alle betrokken partijen
- * zekerheid beschikbaar komen noodzakelijke vergunningen
- * zekerheid van deelname meest relevante partijen aan volledige traject.

Score

- 1 punt: project scoort onvoldoende tot matig op één of beide van genoemde aspecten
- 2 punten: project scoort ten minste voldoende op beide genoemde aspecten
- 3 punten: project scoort goed op ten minste één van genoemde aspecten, andere aspect is ten minste voldoende
- 4 punten: project scoort zeer goed op beide genoemde aspecten.

Urgentie

Dit criterium heeft een wegingsfactor 2, met een maximaal te behalen score van 4.

Hierbij gaat het om de vraag in hoeverre de opgave(n) die aangepakt worden geïdentificeerd zijn als opgaven die noodzakelijk aangepakt dienen te worden en op welke termijn die aanpak noodzakelijk is. Zo zijn er (inter)nationale of provinciale doelstellingen of uitvoeringsagenda's die voor een bepaalde einddatum gerealiseerd dienen te zijn en waar het project aan bijdraagt of noodzakelijk voor is. Een en ander is daarmee gerelateerd aan de knelpunten en beleidsopgaven die bestaan in de provincie waar de openstelling plaatsvindt en die benoemd zullen worden in het openstellingsbesluit. Op grond van het openstellingsbesluit zullen alleen opgaven die urgent zijn voor subsidie in aanmerking kunnen komen.

Score:

- 1 punt: indien er sprake is van een op grond van in het openstellingsbesluit weergegeven provinciale plannen noodzakelijke opgave die op grond van die plannen pas op langere termijn aangepakt hoeft
- 2 punten: indien er sprake is van een op grond van in het openstellingsbesluit weergegeven provinciale plannen noodzakelijke opgave die op grond van die plannen binnen afzienbare termijn aangepakt moet worden
- 3 punten: indien er sprake is van een op grond van in het openstellingsbesluit weergegeven provinciale plannen noodzakelijke opgave die op grond van die plannen op korte termijn aangepakt moet worden

4 punten: indien er sprake is van een op grond van in het openstellingsbesluit weergegeven provinciale plannen noodzakelijke opgave die op grond van die plannen onmiddellijk aangepakt moet worden.

III.1 Verplaatsing glastuinbouwbedrijven

Bij de verplaatsing van glastuinbouwbedrijven gaat het beleidsmatig soms niet alleen om de verplaatsing van bedrijven vanuit een (toekomstig) niet-glastuinbouw concentratiegebied naar een glastuinbouwconcentratie gebied , maar kan het daarnaast ook – als bijkomend aspect – gaan om het stimuleren van het overnemen en saneren van (delen) van glastuinbouwbedrijven die **niet** voortgezet worden. Deze situatie zal zich met name voordoen in gebieden waar niet tot nauwelijks vraag is naar de grond van het te saneren glastuinbouwbedrijf.

Variant 1: verplaatsing glastuinbouwbedrijven zonder sanering

Kosteneffectiviteit

Dit criterium heeft een wegingsfactor 3, met een maximaal te behalen score van 4.

Kosteneffectiviteit in het kader van bedrijfsverplaatsingen glastuinbouwbedrijven kan op verschillende manieren benaderd worden, afhankelijk van beleidsmatige afwegingen die in een openstellingsbesluit toegelicht worden.

Variant 1

Gekeken wordt naar de totale subsidiabele projectkosten in verhouding tot het beoogde resultaat / het aantal vierkante meter te verplaatsen kas.

Score:

- 1 punt bij een prijs die (in de betreffende regio) in verhouding tot/ gelet op het beoogde resultaat matig is,
- 2 punten bij een prijs die in verhouding tot/ gelet op het beoogde resultaat redelijk is,
- 3 punten bij een prijs die in verhouding tot/gelet op het beoogde resultaat goed is
- 4 punten bij een prijs die in verhouding tot/gelet op het beoogde resultaat zeer goed is.

Variant 2

Op grond van bijv. meerjarige provinciale ervaring wordt in een openstellingsbesluit of de toelichting daarbij onderbouwd een normbedrag voor (een groep van) investeringen in de betreffende provincie vastgelegd. Uitgaande van dat vastgestelde normbedrag wordt/worden projecten gescoord.

Score:

- 1 punt toegekend indien de totale subsidiabele projectkosten minder dan 5% lager zijn dan de normkosten
- 2 punten toegekend indien de totale subsidiabele projectkosten 5 tot 15% lager zijn dan de normkosten
- 3 punten toegekend indien de totale subsidiabele projectkosten 15 tot 25% lager zijn dan de normkosten
- 4 punten toegekend indien de totale subsidiabele projectkosten meer dan 25% lager zijn dan de normkosten.

Variant 3

Wordt gekeken naar de hoogte van de opgevoerde proces kosten (hieronder vallen de kosten van adviseurs, architecten, ingenieurs en kosten van adviezen duurzaamheid op milieu en economisch gebied) in relatie tot de totaal aangevraagde subsidiabele projectkosten .

- 1 punt worden behaald indien de opgevoerde proceskosten meer dan 30% van de totale subsidiabele projectkosten bedragen
- 2 punten wordt behaald indien de opgevoerde proceskosten 15 tot en met 30% van de totale subsidiabele projectkosten bedragen.

3 punten worden behaald indien de opgevoerde proceskosten tussen de 5 en 15% van de totale subsidiabele projectkosten bedragen.

4 punten worden behaald indien de opgevoerde proceskosten minder dan 5% van de totale subsidiabele projectkostenbedragen.

Variant 4

Kosteneffectiviteit wordt bepaald door de totaal aangevraagde subsidiabele kosten te relateren aan het effect op/ de mate waarin de doelstelling(en) zoals beschreven in de openstelling worden behaald.

Score

1 punt: de totale subsidiabele kosten zijn zeer hoog ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.

2 punten: de totale subsidiabele kosten zijn hoog ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.

3 punten: de totale subsidiabele kosten zijn redelijk ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.

4 punten: de totale subsidiabele kosten zijn zeer redelijk ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.

Effectiviteit van de maatregel bedrijfsverplaatsing

Dit criterium heeft een wegingsfactor 2 of 3, met een maximaal te behalen score van 4. De keuze voor een wegingsfactor zal in het openstellingsbesluit toegelicht worden.

De effectiviteit van het project / de projectactiviteiten wordt bepaald door de effecten die de bedrijfsverplaatsing zal hebben. Deze uitwerking wordt met name bepaald door het gebied waar het bedrijf uit verplaatst wordt en de aard (soort bedrijf, waarmee samenhangend de mate van belasting van omgeving en/of milieu) en omvang (in de vorm van oppervlakte glas) van het te verplaatsen bedrijf. Er wordt in samenhang gekeken naar de volgende aspecten:

- te verwachten effecten op milieu en landbouwstructuur,
- de aanwezigheid van kwetsbare functies en de actuele emissie problematiek,
- de grootte van het gebied waarop de bedrijfsverplaatsing effect zal hebben.
- de mate waarin de bedrijfsverplaatsing past binnen een integraal plan / de verbetering in verkavelingsstructuur in combinatie met welzijn voor mensen, milieu-, water-, natuur- en landschapsdoelen die bereikt kan gaan worden, te meten door het verschil in 'uitgangskwaliteit' én te behalen 'eindkwaliteit' (bijvoorbeeld op grond van top-kaarten)
- bijdrage aan behalen van geografische of thematische einddoelen (zijn er nog aanvullende maatregelen noodzakelijk en als die nog noodzakelijk zijn, hoe zeker is het dat die aanvullende maatregelen ook uitgevoerd zullen worden en op welke termijn zullen die uitgevoerd zijn)

Score

1 punt: de effectiviteit is gelet op genoemde aspecten matig.

2 punten: de effectiviteit is gelet op genoemde aspecten voldoende.

3 punten: de effectiviteit is gelet op genoemde aspecten goed.

4 punten: de effectiviteit is gelet op genoemde aspecten zeer goed.

Kans op succes / haalbaarheid

Dit criterium heeft een wegingsfactor 1, met een maximaal te behalen score van 4.

Bezien wordt wat de haalbaarheid van de uitvoering van het project bedrijfsverplaatsing glastuinbouwbedrijf is. Hierbij wordt in samenhang gekeken naar de volgende aspecten

1. de kwaliteit van het projectplan.

De kwaliteit van het projectplan zal door de adviescommissie worden beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:

- * kwaliteit (deskundigheid, ervaring) van de projectleider,
- * hoe realistisch is het plan,
- * zijn relevante partijen in voldoende mate bij de uitvoering van het plan betrokken,
- * kent het project een realistische planning, opzet en begroting,

b. de mate waarin risico-factoren zijn onderkend en beheersbaar gemaakt zijn.

Hierbij zal gekeken worden naar

- * zekerheid van beschikbaarheid noodzakelijke eigen middelen van alle betrokken partijen
- * zekerheid beschikbaar komen noodzakelijke vergunningen
- * zekerheid van deelname meest relevante partijen aan volledige traject.

Score

1 punt: project scoort onvoldoende tot matig op één of beide van genoemde aspecten

2 punten: project scoort ten minste voldoende op beide genoemde aspecten

3 punten: project scoort goed op ten minste één van genoemde aspecten, andere aspect is ten minste voldoende

4 punten: project scoort zeer goed op beide genoemde aspecten.

Urgentie / noodzakelijkheid opgave

Dit criterium heeft een wegingsfactor 2, met een te behalen score van 1 – 4.

Hierbij gaat het om de vraag in hoeverre de opgave(n) die aangepakt worden geïdentificeerd zijn als opgaven die (sectoraal of integraal) noodzakelijk aangepakt dienen te worden en op welke termijn die aanpak noodzakelijk is. Zo zijn er (inter)nationale doelstellingen of uitvoeringsagenda's die voor een bepaalde einddatum gerealiseerd dienen te zijn en waar het project aan bijdraagt of noodzakelijk voor is. Een en ander is daarmee gerelateerd aan de knelpunten en beleidsopgaven die bestaan in de provincie waar de openstelling plaatsvindt en die benoemd zullen worden in het openstellingsbesluit. Zo zal er bij ligging van een te verplaatsen glastuinbouwbedrijf buiten een aangewezen glastuinbouwontwikkelingsgebied of een regionaal cluster glastuinbouw sprake zijn van een noodzakelijke opgave die onmiddellijk of op korte termijn aangepakt dient te worden en dus hoog scoren. Een verplaatsing van glastuinbouwbedrijven die gelegen zijn binnen een glastuinbouwontwikkelingsgebied of regionaal cluster glastuinbouw is daarentegen geen noodzakelijke opgave. Op grond van het openstellingsbesluit zullen alleen opgaven die urgent zijn voor subsidie in aanmerking kunnen komen..

Score:

1 punt: indien er sprake is van een op grond van in het openstellingsbesluit weergegeven provinciale plannen noodzakelijke opgave die op grond van die plannen pas op langere termijn aangepakt hoeft

2 punten: indien er sprake is van een op grond van in het openstellingsbesluit weergegeven provinciale plannen noodzakelijke opgave die op grond van die plannen binnen afzienbare termijn aangepakt moet worden

3 punten: indien er sprake is van een op grond van in het openstellingsbesluit weergegeven provinciale plannen noodzakelijke opgave die op grond van die plannen op korte termijn aangepakt moet worden

4 punten: indien er sprake is van een op grond van in het openstellingsbesluit weergegeven provinciale plannen noodzakelijke opgave die op grond van die plannen onmiddellijk aangepakt moet worden.

Variant 2 Verplaatsing glastuinbouwbedrijven met sanering **Kosteneffectiviteit**

Dit criterium heeft een wegingsfactor 3, met een maximaal te behalen score van 4.

Gekeken wordt naar de gevraagde subsidie in verhouding tot het geïndexeerde aantal vierkante meter te saneren kas. Het aantal vierkante meters te saneren kas wordt geïndexeerd door het aantal vierkante meters te saneren kas te vermenigvuldigen met een in het openstellingsbesluit te onderbouwen factor, die maximaal 2.0 zal bedragen.

De vermenigvuldigingsfactor is afhankelijk van het gebied waarin de te saneren kassen zijn gelegen. Zo zal voor een sanering in een in beleidsdocumenten expliciet aangewezen natuurnetwerk, groene ontwikkelingszone of grondwaterbeschermingsgebied vermenigvuldiging met factor 2 mogelijk zijn, bij ligging in een nationaal landschap of als waardevol aangewezen open gebied een vermenigvuldiging met factor 1,8, bij ligging in een extensiveringsgebied glastuinbouw een factor 1,6 en in overige aangewezen gebieden een factor 1,4.

Score:

- 1 punt: Bij een gevraagde subsidie die (in de betreffende regio) in verhouding tot het geïndexeerd aantal m² te saneren kas meer dan gemiddeld is
- 2 punten: bij een gevraagde subsidie die, in verhouding tot het geïndexeerd aantal m² te saneren kas, gemiddeld is
- 3 punten: bij een gevraagde subsidie die, in verhouding tot het geïndexeerd aantal m² te saneren kas, minder dan gemiddeld is
- 4 punten: bij een gevraagde subsidie die, in verhouding tot het geïndexeerd aantal m² te saneren kas, aanzienlijk minder dan gemiddeld is, dat wil zeggen meer dan 15% lager dan gemiddeld .

Effectiviteit van de maatregel bedrijfsverplaatsing

Dit criterium heeft een wegingsfactor 2, met een maximaal te behalen score van 4.

De effectiviteit van het project / de projectactiviteiten wordt bepaald door de effecten die de bedrijfsverplaatsing zal hebben. Deze uitwerking wordt met name bepaald door het gebied waar het bedrijf uit verplaatst wordt en de omvang (in de vorm van oppervlakte glas) van het te verplaatsen bedrijf.

Score

- 1 punt: indien het project niet beoogt om na afloop van het project de geografische of thematische einddoelen te halen. Bijvoorbeeld omdat er nog vele andere maatregelen nodig zijn waarvan nog niet aannemelijk kan worden gemaakt dat die ook worden gerealiseerd (kosten, draagvlak).
- 2 punten: indien de bedrijfsverplaatsing een deelmaatregel betreft, ofwel geografisch, ofwel inhoudelijk en (bij een geografisch deelproject) sprake is van een zodanige integrale aanpak dat dit gebied na afloop klaar is, dan wel (bij een thematisch deelproject) sprake is van een aanpak waarbij na afloop van het project het betreffende thema klaar is. Er is in tegenstelling tot het voorgaande criterium geen sprake van een concrete planperiode voor de realisatie van de overige maatregelen.
- 3 punten: indien de beleidsdoelstelling na afloop van het project nog niet helemaal is bereikt, maar bijvoorbeeld aanvullende maatregelen zoals sanering of een andere verplaatsing.
- 4 punten: indien de in het openstellingsbesluit geformuleerde beleidsdoelstelling(en) na afloop van het project volledig zal/zullen zijn bereikt (met name: de emissie op de kwetsbare gebieden is verminderd, het welzijn voor mensen verbeterd, de agrarische structuur verbeterd omdat het bedrijf elders duurzaam continueert resp. vrijkomende agrarische grond wordt toegedeeld aan andere bedrijven).

Haalbaarheid

Dit criterium heeft een wegingsfactor 1, met een maximaal te behalen score van 4.

Bezien wordt wat de haalbaarheid van de uitvoering van het project bedrijfsverplaatsing glastuinbouwbedrijf is. Hierbij wordt in samenhang gekeken naar de volgende aspecten

- 1. de kwaliteit van het projectplan.

De kwaliteit van het projectplan zal door de adviescommissie worden beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:

- * gestelde eisen aan de kwaliteit (deskundigheid, ervaring) van de projectleider,
- * hoe realistisch is het plan,
- * zijn relevante partijen in voldoende mate bij de uitvoering van het plan betrokken,
- * kent het project een realistische planning, opzet en begroting,

b. de mate waarin risico-factoren zijn onderkend en beheersbaar gemaakt zijn.

Hierbij zal gekeken worden naar

- * zekerheid van beschikbaarheid noodzakelijke eigen middelen van alle betrokken partijen
- * zekerheid beschikbaar komen noodzakelijke vergunningen
- * zekerheid van deelname meest relevante partijen aan volledige traject.

Score

1 punt: project scoort onvoldoende tot matig op één of beide van genoemde aspecten

2 punten: project scoort ten minste voldoende op beide genoemde aspecten

3 punten: project scoort goed op ten minste één van genoemde aspecten, andere aspect is ten minste voldoende

4 punten: project scoort zeer goed op beide genoemde aspecten.

Urgentie / noodzakelijkheid opgave

Dit criterium heeft een wegingsfactor 2, met een maximaal te behalen score van 4.

Hierbij gaat het om de vraag in hoeverre de opgave(n) die aangepakt worden geïdentificeerd zijn als opgaven die noodzakelijk aangepakt dienen te worden en op welke termijn die aanpak noodzakelijk is. Zo zal er bij ligging van een te verplaatsen glastuinbouwbedrijf buiten een aangewezen glastuinbouwontwikkelingsgebied of een regionaal cluster glastuinbouw sprake zijn van een noodzakelijke opgave die onmiddellijk of op korte termijn aangepakt dient te worden en dus hoog scores, terwijl verplaatsing van glastuinbouwbedrijven die gelegen zijn in een glastuinbouwontwikkelingsgebied of regionaal cluster glastuinbouw geen noodzakelijke opgave is .

Score

1 punt: Ligging te verplaatsen glastuinbouwbedrijf **in** een Glastuinbouwontwikkelingsgebied of een regionaal cluster glastuinbouw én binnen **3** jaar gerealiseerd

2 punten: Ligging te verplaatsen glastuinbouwbedrijf **in** een Glastuinbouwontwikkelingsgebied of een regionaal cluster glastuinbouw én binnen **2** jaar gerealiseerd

3 punten: Ligging te verplaatsen glastuinbouwbedrijf **buiten** een glastuinbouwontwikkelingsgebied of een regionaal cluster glastuinbouw én binnen **3** jaar gerealiseerd

4 punten: Ligging te verplaatsen glastuinbouwbedrijf **buiten** een glastuinbouwontwikkelingsgebied of een regionaal cluster glastuinbouw én binnen **2** jaar gerealiseerd.

Maatregel 04.4.01 Niet productieve investeringen voor biodiversiteit, natuur, landschap en hydrologische maatregelen PAS

Handboek:

Subsidie kan worden verleend voor aan de landbouw gerelateerde niet productieve investeringen gericht op herstel en inrichtingsmaatregelen voor natuur, landschap en biodiversiteit, daaronder mede begrepen inrichtingsmaatregelen ten behoeve van hydrologische maatregelen in het kader van de PAS.

	Selectie criterium	Weging	Te behalen punten	Te behalen minimumscore
1	Kosteneffectiviteit	2 of 3	1 - 4	Minimaal 55% van het maximaal te behalen punten
2	Mate van effectiviteit van de activiteit	2 of 3	1 - 4	
3	Kans op succes	1	1 - 4	
4.	Urgentie	1 of 2	1-4	

Bij deze maatregel kan gekozen worden uit drie verschillende werkwijzen om te komen tot selectie van projecten, te weten de werkwijze waarbij een geografisch criterium gehanteerd wordt, de werkwijze waarbij gebruik gemaakt wordt van een tevoren bekend gemaakte investeringslijst of een werkwijze waarbij bovengenoemde selectiecriteria worden gehanteerd. In het openstellingsbesluit zal de keuze voor een werkwijze toegelicht worden.

Werkwijze 1, geografisch criterium

Voor niet-productie investeringen is in het Plattelandsontwikkelingscomité van 25 mei 2016 door de Europese Commissie gesuggereerd om te werken met een geografisch selectie criterium als enig criterium. Het is aannemelijk dat indien een gebied problemen kent dat elke activiteit die in het maatregelgebied past zal bijdragen aan vermindering van het probleem. In dit geval zal in de openstelling bepaald worden dat alleen maatregelen IN een probleemgebied en maatregelen in het gebied dat van directe invloed is op het probleemgebied voor subsidie in aanmerking kunnen komen.

Indien een maatregel IN een probleemgebied of in de directe invloedssfeer van het probleemgebied plaats zal vinden, is het soms toch wenselijk projecten te prioriteren. Provincies kunnen er voor kiezen de volgende selectie toe te passen bij maatregelen IN (de directe invloedssfeer van) een probleemgebied:

- 1 punt indien het project niet beoogt om na afloop van de planperiode waar het project onderdeel van uitmaakt de geografische of thematische einddoelen te halen.
- 2 punten indien de beleidsdoelstelling na afloop van het project nog niet zal worden bereikt, maar voldoende aannemelijk wordt gemaakt dat deze binnen de resterende planperiode gerealiseerd kan worden.
- 3 punten indien het project er met zekerheid toe bijdraagt dat na afloop van de planperiode de doelstelling zal zijn bereikt
- 4 punten indien het project beoogt de beleidsdoelstelling na afloop van het project te hebben bereikt (twee geïsoleerde natuurgebieden zijn weer verbonden, de verdroging van een natuurgebied is opgeheven, een beek is weer vanaf de monding vispasseerbaar, waterlopen zijn omgeleid, een natuurgebied is hersteld).

Werkwijze 2 Investeringslijst

Er wordt gewerkt met een investeringslijst. Investerings worden slechts opgenomen op deze lijst indien de investering aantoonbaar effectief zal zijn gelet op de beleidsdoelstellingen én kosteneffectief is. De plaatsing op de investeringslijst zal worden onderbouwd aan de hand van de criteria genoemd onder werkwijze 3, of er zal gebruik gemaakt worden van een bestaande lijst (bv. de BOOT-lijst) met

investeringen die – gelet op de te bereiken doelstelling(en) - aantoonbaar effectief en efficiënt geacht worden.

Indien in het openstellingsbesluit bepaald, is het binnen deze variant mogelijk aanvragers die door middel van een collectief inkoopstelsel een lagere aanschafprijs bedingen een hogere ranking toe te kennen.

Werkwijze 3 Individuele toepassing criteria

Kosteneffectiviteit

Dit criterium heeft een wegingsfactor 2 of 3, met een maximaal te behalen score van 4. De keuze van de wegingsfactor zal in het openstellingsbesluit toegelicht worden.

In het kader van deze maatregel kan op verschillende manieren op kosteneffectiviteit worden geselecteerd. In het openstellingsbesluit zal de keuze voor één van genoemde varianten toegelicht worden.

Variant 1

Op grond van meerjarige provinciale ervaring en in afstemming met waterschappen en eventuele andere relevante partijen wordt een normbedrag voor (een groep van) investeringen vastgelegd.

Score

Uitgaande van dat vastgestelde normgedrag wordt/worden

- 1 punt toegekend indien de totale subsidiabele projectkosten gelijk zijn aan of hoger zijn dan de normkosten
- 2 punten toegekend indien de totale subsidiabele projectkosten 0 tot 10% lager zijn dan de normkosten
- 3 punten toegekend indien de totale subsidiabele projectkosten 10 tot 20% lager zijn dan de normkosten
- 4 punten toegekend indien de totale subsidiabele projectkosten 20% of meer lager zijn dan de normkosten.

Variant 2

Wordt gekeken naar de hoogte van de opgevoerde proceskosten (hieronder vallen de kosten van adviseurs, architecten, ingenieurs en kosten van adviezen duurzaamheid op milieu en economisch gebied) in relatie tot de totaal aangevraagde subsidiabele projectkosten.

Score

- 1 punt worden behaald indien de opgevoerde proceskosten meer dan 30% van de totale subsidiabele projectkosten bedragen
- 2 punten worden behaald indien de opgevoerde proceskosten 15 tot 30% van de totale subsidiabele projectkosten bedragen.
- 3 punten worden behaald indien de opgevoerde proceskosten tussen de 5 en 15% van de totale subsidiabele projectkosten bedragen.
- 4 punten worden behaald indien de opgevoerde proceskosten minder dan 5% van de totale subsidiabele projectkosten bedragen.

Variant 3

Kosteneffectiviteit wordt bepaald door de totaal aangevraagde subsidiabele kosten te relateren aan het effect op/ de mate waarin de doelstelling(en) zoals beschreven in de openstelling worden behaald.

Score

- 1 punt: de totale subsidiabele kosten zijn zeer hoog ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.

- 2 punten: de totale subsidiabele kosten zijn hoog ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.
- 3 punten: de totale subsidiabele kosten zijn redelijk ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.
- 4 punten: de totale subsidiabele kosten zijn zeer redelijk ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.

Effectiviteit van de activiteit

Dit criterium heeft een wegingsfactor 2 of 3, met een maximaal te behalen score van 4. De keuze voor een wegingsfactor zal in het openstellingsbesluit toegelicht worden.

De effectiviteit van de activiteit is afhankelijk van de te bereiken, in het openstellingsbesluit gespecificeerde, doelstelling(en) in een gebied en de mate waarin de activiteit beoogt aan het bereiken van die doelstelling(en) bij te dragen.

Score:

- 1 punt: Resultaten van het project dragen matig bij aan de doelstellingen
- 2 punten: Resultaten van het project dragen voldoende bij aan de doelstellingen
- 3 punten: Resultaten van het project dragen goed bij aan de doelstellingen
- 4 punten: Resultaten van het project dragen zeer goed bij aan de doelstellingen.

Als in de inleiding al aangegeven zal de beoordeling of iets matig, voldoende, goed of zeer goed bijdraagt zal in de toelichting bij de openstelling verder geconcretiseerd worden. Als de openstelling er bijvoorbeeld op is gericht optimale hydrologische omstandigheden te creëren, zou de mate waarin hydrologisch herstel zal worden bereikt als meetmethode gehanteerd kunnen worden

Kans op succes / haalbaarheid

Dit criterium heeft een wegingsfactor 1, met een maximaal te behalen score van 4.

Of een project haalbaar is, kan worden bepaald aan de hand van de kwaliteit van het projectplan en is mede afhankelijk van de concrete situatie/omstandigheden waar het project plaats zal vinden.

Er wordt in samenhang gekeken naar de volgende aspecten

- * de in het plan opgenomen vereiste kwaliteit (deskundigheid, ervaring) van de projectleider,
- * hoe realistisch is het plan (mate waarin het project al is voorbereid – bijvoorbeeld grond reeds is verworven en natschade is geregeld / snel in uitvoering kan worden genomen),
- * zijn relevante partijen in voldoende mate bij de uitvoering van het plan betrokken / is voldoende aannemelijk dat rechthebbenden mee zullen werken,
- * kent het project een realistische planning, opzet en begroting.

Score

- 1 punt bij onvoldoende score op genoemde aspecten
- 2 punten bij redelijke score op genoemde aspecten
- 3 punten bij een goede score op genoemde aspecten
- 4 punten bij een zeer goede score op genoemde aspecten.

Urgentie

Dit criterium heeft een wegingsfactor 1 of 2, met een maximaal te behalen score van 4. De keuze van de wegingsfactor zal in het openstellingsbesluit toegelicht worden.

Bij dit criterium gaat het om de vraag in hoeverre de opgave(n) die aangepakt worden geïdentificeerd zijn als opgaven die noodzakelijk aangepakt dienen te worden en op welke termijn die aanpak

noodzakelijk is. Zo zijn er (inter)nationale of provinciale doelstellingen die voor een bepaalde einddatum gerealiseerd dienen te zijn en waar het project aan bijdraagt of noodzakelijk voor is. Een en ander is daarmee gerelateerd aan de knelpunten en beleidsopgaven die bestaan in de provincie waar de openstelling plaatsvindt en die benoemd zullen worden in het openstellingsbesluit. Niet noodzakelijke opgaven zijn niet urgent en zullen op grond van het openstellingsbesluit niet voor subsidie in aanmerking kunnen komen.

Score:

- 1 punt indien er sprake is van een op grond van in het openstellingsbesluit weergegeven provinciale plannen noodzakelijke opgave die op grond van die plannen pas op langere termijn aangepakt hoeft
- 2 punten indien er sprake is van een op grond van in het openstellingsbesluit weergegeven provinciale plannen noodzakelijke opgave die op grond van die plannen binnen afzienbare termijn aangepakt moet worden
- 3 punten indien er sprake is van een op grond van in het openstellingsbesluit weergegeven provinciale plannen noodzakelijke opgave die op grond van die plannen op korte termijn aangepakt moet worden
- 4 punten indien er sprake is van een op grond van in het openstellingsbesluit weergegeven provinciale plannen noodzakelijke opgave die op grond van die plannen onmiddellijk aangepakt moet worden.

Maatregel 04.4.02 Niet productieve investeringen water

De submaatregel is gericht op niet-productieve investeringen in het landelijk gebied die betrekking hebben op de (her)inrichting / transformatie en het beheer van het watersysteem voor landbouw- water- en klimaatdoelen.

	Selectiecriteria	Weging	Te behalen punten	Te behalen minimumscore
1.	Kosteneffectiviteit	2 of 3	1 - 4	Minimaal 55% van het maximaal te behalen punten
1	Mate van effectiviteit van de activiteit	2 of 3	1 - 4	
3.	Kans op success / haalbaarheid	1 of 2	1 - 4	
4.	Urgentie	1 of 2	1 - 4	

Bij deze maatregel kan gekozen worden uit drie verschillende werkwijzen om te komen tot selectie van projecten, te weten de werkwijze waarbij een geografisch criterium gehanteerd wordt, de werkwijze waarbij gebruik gemaakt wordt van een tevoren bekend gemaakte investeringslijst of een werkwijze waarbij bovengenoemde selectiecriteria worden gehanteerd. In het openstellingsbesluit zal de keuze voor een werkwijze toegelicht worden.

Werkwijze 1, geografisch criterium

Voor niet-productie investeringen is in het Plattelandsontwikkelingscomité van 25 mei 2016 door de Europese Commissie gesuggereerd om te werken met een geografisch selectiecriteria als enig criterium. Het is aannemelijk dat indien een gebied problemen kent dat elke activiteit die in het maatregelgebied past zal bijdragen aan vermindering van het probleem. In dit geval zal in de openstelling bepaald worden dat alleen maatregelen IN (het gebied dat direct van invloed is op) een probleemgebied voor subsidie in aanmerking kunnen komen.

Indien een maatregel IN (het gebied dat direct van invloed is op) een probleemgebied plaats zal vinden, is het soms toch wenselijk projecten te prioriteren. Provincies kunnen er voor kiezen de volgende selectie toe te passen bij maatregelen IN (het gebied dat direct van invloed is op) een probleemgebied:

- 1 punt indien het project niet beoogt om na afloop van de planperiode waar het project onderdeel van uitmaakt de geografische of thematische einddoelen te halen.
- 2 punten indien de beleidsdoelstelling na afloop van het project nog niet zal worden bereikt, maar voldoende aannemelijk wordt gemaakt dat deze binnen de resterende planperiode gerealiseerd kan worden.
- 3 punten indien het project er met zekerheid toe bijdraagt dat na afloop van de planperiode de doelstelling zal zijn bereikt
- 4 punten indien het project beoogt de beleidsdoelstelling na afloop van het project te hebben bereikt (*km beekherstel, ha vernatte gronden, verbeterd krw lichaam, gerealiseerd krw doel, beek is vispasseerbaar, een watersysteem is klimaatbestendig ingericht, maatregelen zijn genomen om de waterkwaliteit te verbeteren etc*).

Werkwijze 2 Investeringslijst

Er wordt gewerkt met een investeringslijst. Investerings worden slechts opgenomen op deze lijst indien de investering aantoonbaar effectief zal zijn gelet op de beleidsdoelstellingen én kosteneffectief is. De plaatsing op de investeringslijst zal worden onderbouwd aan de hand van de criteria genoemd onder werkwijze 3, of er zal gebruik gemaakt worden van een bestaande lijst (bv. de BOOT-lijst) met investeringen die – gelet op de te bereiken doelstelling(en) - aantoonbaar effectief en efficiënt geacht worden.

Indien in het openstellingsbesluit bepaald, is het binnen deze variant mogelijk aanvragers die door middel van een collectief inkoopstelsel een lagere aanschafprijs bedingen een hogere ranking toe te kennen.

Werkwijze 3 Individuele toepassing criteria

Kosteneffectiviteit:

Dit criterium heeft een wegingsfactor 2 of 3, met een maximaal te behalen score van 4. De keuze van de wegingsfactor zal in het openstellingsbesluit toegelicht worden.

Dit criterium kan op meerdere wijzen worden ingevuld. De provincies zal bij openstelling de gemaakte keuze uit een van beide varianten toelichten.

Variant 1:

Wordt gekeken naar de hoogte van de opgevoerde proceskosten (hieronder vallen de kosten van adviseurs, architecten, ingenieurs en kosten van adviezen duurzaamheid op milieu en economisch gebied) in relatie tot de totaal aangevraagde subsidiabele projectkosten .

Score

- 1 punt worden behaald indien de opgevoerde proceskosten meer dan 30% van de totale subsidiabele projectkosten bedragen
- 2 punten wordt behaald indien de opgevoerde proceskosten 15 tot en met 30% van de totale subsidiabele projectkostenbedragen.
- 3 punten worden behaald indien de opgevoerde proceskosten tussen de 5 en 15% van de totale subsidiabele projectkosten bedragen.
- 4 punten worden behaald indien de opgevoerde proceskosten minder dan 5% van de totale subsidiabele projectkostenbedragen.

Variant 2:

Op grond van meerjarige provinciale ervaring en in afstemming met waterschappen en eventuele andere relevante partijen wordt een normbedrag voor (een groep van) investeringen vastgelegd.

Score

Uitgaande van dat vastgestelde normgedrag wordt/worden

- 1 punt toegekend indien de totale subsidiabele projectkosten gelijk zijn aan of hoger zijn dan de normkosten
- 2 punten toegekend indien de totale subsidiabele projectkosten 0 tot 10% lager zijn dan de normkosten
- 3 punten toegekend indien de totale subsidiabele projectkosten 10 tot 20% lager zijn dan de normkosten
- 4 punten toegekend indien de totale subsidiabele projectkosten 20% of meer lager zijn dan de normkosten.

Variant 3

Kosteneffectiviteit wordt bepaald door de totaal aangevraagde subsidiabele kosten te relateren aan het effect op of de mate waarin de doelstelling(en) zoals beschreven in de openstelling worden behaald.

Score

- 1 punt: de totale subsidiabele kosten zijn zeer hoog ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.
- 2 punten: de totale subsidiabele kosten zijn hoog ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.
- 3 punten: de totale subsidiabele kosten zijn redelijk ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.

4 punten: de totale subsidiabele kosten zijn zeer redelijk ten opzichte van het effect op de doelstelling(en) van de openstelling.

Mate van effectiviteit van de activiteit:

Dit criterium heeft een wegingsfactor 2 of 3, met een maximaal te behalen score van 4. De keuze van wegingsfactor zal in het openstellingsbesluit toegelicht worden.

De effectiviteit van de activiteit is afhankelijk van de te bereiken, in het openstellingsbesluit gespecificeerde, doelstelling(en) in een gebied en de mate waarin de activiteit beoogt aan het bereiken van die doelstelling(en) bij te dragen.

Score:

- 1 punt: Resultaten van het project dragen matig bij aan de doelstellingen
- 2 punten: Resultaten van het project dragen voldoende bij aan de doelstellingen
- 3 punten: Resultaten van het project dragen goed bij aan de doelstellingen
- 4 punten: Resultaten van het project dragen zeer goed bij aan de doelstellingen.

Zoals in de inleiding al gemeld zal de beoordeling of iets matig, voldoende, goed of zeer goed bijdraagt in (de toelichting bij) de openstelling verder geconcretiseerd worden. Als de openstelling er bijvoorbeeld op is gericht de waterkwaliteit te verbeteren, dan zou 1 punt toegekend kunnen worden ingeval de waterkwaliteit slechts in een water met een zeer beperkte omvang (bv. één sloot) wordt verbeterd, terwijl vier punten toegekend zullen worden indien de waterkwaliteit van een waterlichaam aanzienlijk verbeterd wordt. Bij waterkwantiteit kan het gaan om de mate waarin wordt bijgedragen aan het voorkomen of beperken van wateroverlast, watertekort en/of verzilting van grond- en of oppervlaktewater resp. om het herstel van verdroogde natuurgebieden / resp. *om een gebied klimaatbestendig te maken*.

Kans op succes / haalbaarheid

Dit criterium heeft een wegingsfactor 1 of 2, met een maximaal te behalen score van 4. De keuze voor de wegingsfactor zal in het openstellingsbesluit toegelicht worden.

Of een project haalbaar is, zal worden bepaald aan de hand van de kwaliteit van het projectplan en aan de hand van de situatie in het veld / het (aantoonbare) draagvlak voor het project. In samenhang worden de volgende aspecten gezien:

- * in projectplan opgenomen vereisten aan de kwaliteit (deskundigheid, ervaring) van de projectleider,
- * hoe realistisch is het projectplan,
- * zijn relevante partijen in voldoende mate bij de uitvoering van het plan betrokken,
- * kent het project een realistische planning, opzet en begroting,
- * mate waarin het project al is voorbereid / snel in uitvoering kan worden genomen, waarbij wordt gekeken naar het al dan niet reeds verworven zijn van benodigde gronden, het draagvlak voor het plan en de mate waarin vergunningen reeds zijn verkregen.

Score

- 1 punt bij onvoldoende score op genoemde aspecten
- 2 punten bij redelijke score op genoemde aspecten
- 3 punten bij een goede score op genoemde aspecten
- 4 punten bij een zeer goede score op genoemde aspecten.

Mate van urgentie van de activiteit

Dit criterium heeft een wegingsfactor 1 of 2, met een maximaal te behalen score van 4. De keuze voor de wegingsfactor zal in het openstellingsbesluit toegelicht worden.

Bij dit criterium gaat het om de vraag in hoeverre de opgave(n) die aangepakt worden geïdentificeerd zijn als opgaven die noodzakelijk aangepakt dienen te worden en op welke termijn die aanpak

noodzakelijk is. Zo zijn er (inter)nationale of provinciale doelstellingen die voor een bepaalde einddatum gerealiseerd dienen te zijn en waar het project aan bijdraagt of noodzakelijk voor is. Een en ander is daarmee gerelateerd aan de knelpunten en beleidsopgaven die bestaan in de provincie waar de openstelling plaatsvindt en die benoemd zullen worden in het openstellingsbesluit. Niet noodzakelijke opgaven zijn niet urgent en zullen op grond van het openstellingsbesluit niet voor subsidie in aanmerking kunnen komen.

Score:

- 1 punt indien er sprake is van een op grond van in het openstellingsbesluit weergegeven provinciale *en waterbeheer*plannen noodzakelijke opgave die op grond van die plannen pas op langere termijn aangepakt hoeft
- 2 punten indien er sprake is van een op grond van in het openstellingsbesluit weergegeven provinciale *en waterbeheer*plannen noodzakelijke opgave die op grond van die plannen binnen afzienbare termijn aangepakt moet worden
- 3 punten indien er sprake is van een op grond van in het openstellingsbesluit weergegeven provinciale *en waterbeheer*plannen noodzakelijke opgave die op grond van die plannen op korte termijn aangepakt moet worden
- 4 punten indien er sprake is van een op grond van in het openstellingsbesluit weergegeven provinciale *en waterbeheer*plannen noodzakelijke opgave die op grond van die plannen onmiddellijk aangepakt moet worden.

M16 Samenwerking (artikel 35)

Handboek:

In het kader van deze maatregel kan subsidie worden verstrekt voor de oprichting van een projectmatig samenwerkingsverband, het formuleren van een projectplan of het uitvoeren van een innovatieproject.

	Selectie criterium	Weging	Te behalen punten	Te behalen minimumscore
1	Kosteneffectiviteit	2 - 3	1 - 4	Minimaal 55% van het maximaal te behalen punten
2	Kans op succes / haalbaarheid	2 - 3	1 - 4	
3	Mate van effectiviteit van de activiteit	2	1 - 4	
4	Mate van innovativiteit	2 - 3	1 - 4	

De tekst in het handboek zou iets aangepast moeten worden, en moet zijn:

In het kader van deze maatregel kan subsidie worden verstrekt voor de oprichting van een projectmatig samenwerkingsverband, een operationele groep in het kader van EIP, het formuleren van een projectplan en/of het uitvoeren van een innovatieproject.

Twee typen samenwerkingsverband

Deze maatregel betreft samenwerkingsverbanden die werken aan een innovatie. We onderscheiden M16 Algemeen en M16 EIP. Aan beide typen samenwerkingsverband worden vrijwel gelijke eisen gesteld. Echter, zowel in de Europese Plattelandsverordening als in het Nederlands Plattelandsontwikkelingsprogramma zijn bijzonderheden aangegeven voor het EIP, die doorwerken in de selectiecriteria. Een bijzonder type samenwerkingsverband is de zogenaamde EIP Operationele Groep. Een EIP – OG is een nieuw of vernieuwd samenwerkingsverband dat ten doel heeft in een begrensde doorlooptijd een innovatie te ontwikkelen. Het samenwerkingsverband participeert in het EIP-netwerk. Minimum vereiste is bij het EIP-netwerk melden van het project bij aanvang en melden van de resultaten bij afloop. Intellectueel Eigendom of marktinformatie hoeft niet te worden gedeeld buiten de eigen samenwerking.

Dit addendum geldt voor alle samenwerkingsverbanden, waar relevant zijn specifieke EIP elementen aangegeven.

Kosteneffectiviteit

Dit criterium heeft een wegingsfactor 2-3, met een maximaal te behalen score van 4. De keuze voor de wegingsfactor zal in het openstellingsbesluit worden toegelicht.

Kosteneffectiviteit wordt bepaald door de totaal aangevraagde subsidiabele kosten te relateren aan het effect op of de mate waarin de doelstelling(en) zoals beschreven in de openstelling worden behaald. Hierbij wordt in samenhang gekeken naar de volgende aspecten:

- 1 Hoogte kosten versus prestatie / redelijkheid van kosten - staat de begroting (uren en tarieven) in een reële verhouding tot de geplande prestatie ? Hoe is dit aannemelijk gemaakt ? Hierbij wordt gelet op:
  - de omvang van de totale subsidiabele projectkosten in relatie tot de innovatieopgave
  - het potentiële toepassingsbereik van de innovatie binnen de agrarische sector
- 2 Relevantie van de kosten – wordt de gevraagde bijdrage aan de juiste zaken besteed ?
- 3 Efficiënt gebruik van kennis en arbeid - in hoeverre wordt bestaande kennis goed benut, staat de overhead van het project in redelijke verhouding tot de prestatie ?

Score:

- 1 punt wordt behaald indien de kosteneffectiviteit gelet op genoemde aspecten onvoldoende is;
- 2 punten worden behaald indien de kosteneffectiviteit gelet op genoemde aspecten gemiddeld is;
- 3 punten worden behaald indien de kosteneffectiviteit gelet op genoemde aspecten goed is
- 4 punten worden behaald indien de kosteneffectiviteit gelet op genoemde aspecten zeer goed is.

Kans op succes/haalbaarheid

Dit criterium heeft een wegingsfactor 2 of 3 met een maximaal te behalen score van 4. De keuze voor de wegingsfactor zal in het openstellingsbesluit worden toegelicht.

De wijze waarop de kans op succes/haalbaarheid wordt gemeten is afhankelijk van het soort aanvraag waarover een oordeel geveld moet worden.

A. Oprichting samenwerkingsverband of operationele (EIP) groep en de ontwikkeling van een projectplan:

In deze fase wordt de "kans op succes" gedefinieerd als de kans dat de partijen er in slagen een werkbare en vruchtbare samenwerking tot stand te brengen, inclusief goede afspraken over taken en verantwoordelijkheden en over lasten en lusten met betrekking tot de beoogde innovatie en er in slagen om de beoogde innovatie goed scherp te krijgen in termen van technische en organisatorische haalbaarheid en in termen van marktmogelijkheden (behoefte). Of hierover goed is nagedacht blijkt uit de kwaliteit van het projectplan en van het beoogde samenwerkingsverband zelf: het aantal deelnemers dat aan de samenwerking meewerkt, de verdeling van die deelnemers over de verschillende ketenpartijen, de 'kwaliteit' van de deelnemers in relatie tot het innovatie-idee. Deze onderdelen worden in onderlinge samenhang bezien.

B. Ontwikkelen innovatie:

In deze fase wordt de "kans op succes" gedefinieerd als de kans dat de partijen er in slagen het innovatie-idee uit te werken. Dit betekent niet dat het innovatieproject ook moet slagen. Het samenwerkingsverband bestaat al en heeft een haalbare innovatie geïdentificeerd. Activiteiten betreffen uitwerking naar technische specificaties, bouwen, uitwerken businessplan, proefopstelling. Ook onderdelen die betrekking hebben op inrichting van een demonstratie-inrichting en/of activiteiten kennisoverdracht en/of marktintroductie (eerste uitrol) kunnen onderdeel zijn van de aanvraag. De aanvrager levert een goed onderbouwd Plan van Aanpak hiervoor. In de fase "ontwikkelen innovatie" mag men resultaten van voorwerk verwachten, bij een gecombineerde aanvraag is aan te raden in de openstelling te eisen dat de aanvraag een go – no go moment bevat voor de ontwikkelfase.

Bij dit criterium wordt in samenhang gekeken naar de volgende aspecten:

- 1 Kwaliteit procesplan voor samenwerking en/of ontwikkeling innovatie – zijn alle randvoorwaarden goed in beeld gebracht en vertaald naar beheermaatregelen, is er goed nagedacht over ruimte voor procesmanagement, is goed nagedacht over risicomangement, zijn er goede kwaliteitseisen gesteld aan de trekker van het project ?
  - 2 Blijk van oriëntatie op (technische) haalbaarheid en voor handen kennis – geeft de groep er blijk van zich te hebben geïntereerd of te gaan oriënteren op bestaande kennis, aanbevelingen, best practices en dergelijke rond het beoogde innovatiedoel ?
  - 3 Blijk van oriëntatie op businessmodel en marktpotentieel – heeft de groep de probleemstelling of kans die ten grondslag ligt aan de beoogde innovatie scherp voor ogen en kijken de aanvragers naar hoe de innovatie in praktijk gebracht kan worden ?
  - 4 Kwaliteit irt breedte samenstelling, kennisniveau en werkafspraken samenwerkingsverband – past de samenstelling van de groep bij de ambitie ?
- + Voor EIP-aanvraag:

5 Kennisdeling – zegt de groep toe kennis uit te wisselen met het EIP-netwerk en is er blijk van een actieve opstelling hierbij, bijvoorbeeld is er de bereidheid een buitenlandse presentatie te verzorgen of een buitenlandse groep belangstellenden te ontvangen ?

Score:

- 1 punt wordt behaald indien de haalbaarheid gelet op genoemde aspecten onvoldoende is.
- 2 punten worden behaald indien de haalbaarheid gelet op genoemde aspecten gemiddeld is.;
- 3 punten worden behaald indien de haalbaarheid gelet op genoemde aspecten goed is.;
- 4 punten worden behaald indien de haalbaarheid gelet op genoemde aspecten zeer goed is.

Als in de inleiding al vermeld zal in (de toelichting bij) het openstellingsbesluit nader uitgewerkt worden op grond waarvan de haalbaarheid als onvoldoende, gemiddeld, goed of zeer goed wordt gekwalificeerd. Zo zal 1 punt worden behaald indien de randvoorwaarden niet in beeld zijn gebracht, het (beoogde) samenwerkingsverband zwak is en er zeer beperkt behoefte aan de innovatie is; 4 punten kunnen worden behaald indien alle randvoorwaarden in beeld zijn gebracht en zijn vertaald naar beheermaatregelen van een hoge kwaliteit, het samenwerkingsverband goed is en er een zeer grote behoefte is aan de innovatie.

De effectiviteit / impact

Dit criterium heeft een wegingsfactor 2 met een maximaal te behalen score van 4.

Met effectiviteit van de activiteit wordt bedoeld de mate waarin wordt bijgedragen aan het doel dat met de openstelling resp. de samenwerking wordt nagestreefd ('wat voegt dit project toe').

Bij het thema Samenwerking gaat het niet alleen om het effect van de innovatie, als deze slaagt, maar ook om de meerwaarde van het samenwerkingsproces, dat leidt tot meer kennisdeling regionaal, nationaal, internationaal, ontstaan van nieuwe innovatie-verbindingen (zoals cross-overs tussen meerdere sectoren) en nieuw samenspel tussen ketenpartijen.

In samenhang worden de volgende aspecten gezien:

- 1 Meerwaarde beoogde innovatie voor doel innovatiethema / urgentie – betreft de aanvraag een goede oplossing voor de in de openstelling omschreven behoefte
  - 2 Bijdrage project aan duurzame nieuwe samenwerkingsverbanden – heeft het project voorbeeldwerking, levert het ervaringen op waarmee andere groepen hun voordeel kunnen doen
  - 3 Mate van geschiktheid van de beoogde innovatie voor brede toepasbaarheid / uitrol – is er goede kans op snelle vertaling naar de praktijk
- + Voor EIP-aanvraag:
- 4 Kwaliteit communicatieplan tbv kennisdeling tijdens het innovatietraject en tbv verspreiding van de resultaten – is er blijk van actieve beoogde koppeling van wetenschappelijke en praktijkkennis, bevat de begroting ruimte voor actieve kennisdeling ?

Score:

- 1 punt wordt behaald als de activiteit onvoldoende mate bijdraagt aan het thema en/of onvoldoende doorwerking heeft.
- 2 punten worden behaald indien de mate waarin de activiteit waarvoor subsidie wordt gevraagd bijdraagt aan het thema voldoende/gemiddeld is.
- 3 punten worden behaald indien de mate waarin de activiteit waarvoor subsidie wordt gevraagd bijdraagt aan het thema goed is.
- 4 punten worden behaald indien de mate waarin de activiteit waarvoor subsidie wordt gevraagd bijdraagt aan het thema zeer goed is.

In de toelichting bij de openstelling zal nader uitgewerkt worden op grond waarvan bepaalde scores toegekend gaan worden. Zo zal indien een activiteit gericht is op een geringer gebruik van grondstoffen, maar de te verwachten afname van het gebruik is niet groot, de score maximaal 1 punt kunnen bedragen. Vier punten zouden bijvoorbeeld gehaald kunnen worden indien de activiteit leidt tot een aanzienlijke reductie van het verbruik van grondstoffen, of dat er meerdere kringlopen op bedrijfsniveau worden gesloten of dat de activiteit betrekking heeft op een compleet nieuw verdienmodel waarbij de innovatie ook op andere bedrijven kan worden toegepast en hierop ook wordt ingezet.

Innovativiteit

Dit criterium heeft een wegingsfactor 2 of 3, met een maximaal te behalen score van 4. De keuze voor de wegingsfactor zal in het openstellingsbesluit toegelicht worden.

Met innovativiteit kan hierbij bedoeld worden op het samenwerkingsproces als zodanig, op het onderwerp van de samenwerking of op beide.

Bij de beoordeling van de innovativiteit van het samenwerkingsproces wordt gekeken in hoeverre de voorgestelde samenwerking NIEUWE verbanden / verbintenissen tot stand brengt. Hoe meer gangbaar de samenwerking tussen de partijen is, hoe minder punten er zullen worden toegekend.

Voor de beoordeling van het onderwerp van de samenwerking / de beoogde innovatie zelf geldt: het gaat om de meerwaarde die de innovatie heeft, in de zin dat het gaat om het verschil dat het product zelf te weeg kan brengen. Betreft de beoogde innovatie slechts een geringe aanpassing van een bestaand product (of dienst, proces, procedé enz), dan wordt er 1 punt toegekend. Betreft de beoogde innovatie een geheel of vrijwel geheel nieuw product, dan worden vier punten toegekend.

In samenhang worden de volgende aspecten bezien:

- 1 Technisch of sociaal grensverleggend karakter van het innovatie – idee (product, procedé, techniek, concept, aanpak) – hoe bijzonder is het idee ?
  - 2 Transitie karakter van de innovatie – draagt de innovatie bij aan realisatie van de toekomstbestendige “duurzame landbouw”, dwz inzet op beoogde transitie van benadering kostenreductie en/of verhoogde volumes naar benadering meerwaardecreatie, circulaire bedrijfsvoering / productie en/of sectoroverstijgende toepassing (cross-over) ?
  - 3 Innovatieve waarde van het samenwerkingsverband – ontstaat er nieuwe ketensamenwerking of cross-over samenwerking ?
  - 4 Toepassingsgebied – is er al een oplossing maar wordt deze niet toegepast en is het project er op gericht om belemmeringen weg te nemen ?
- + Voor EIP-aanvraag:
- 5 Innovatieinfrastructuur – waar wordt de innovatie feitelijk ontwikkeld, geproduceerd en gereed gemaakt voor installatie ? Zijn hierbij de ondernemers uit eigen regio/land aan zet ? Beogen zij de leiding te nemen bij uitrol elders ?

Score:

- 1 punt wordt toegekend indien de score op genoemde aspecten in samenhang bezien gering is
- 2 punten worden toegekend indien de score op genoemde aspecten in samenhang bezien voldoende is.
- 3 punten worden toegekend indien de score op genoemde aspecten in samenhang bezien goed is.
4. punten worden toegekend indien de score op genoemde aspecten in samenhang bezien zeer goed is.